

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת לך לך • י"ב במרחשון ה'תשפ"א

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

א'שע"א

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת השבוע
• הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים • יומנים
ותאריכי חב"ד • שניים מקרא ואחד תרגום

צעירי
אגודת
חב"ד

כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר בזמן החתונה בשנת תרפ"ט: אני הנני "משפך", שעל ידו שופכים ומשפיעים כו', וכאשר נשפכת טיפה אחת החוצה, מאשימים את ה"משפך". אלא שעל עצמי לא איכפת לי. אפילו אם יזמינו את כולם לחתונה, ואותי לא - גם לא איכפת לי. אבל מקווה הנני שחסידים וועלן מיר ניט פאַרלאָזן... [= לא יזניחו אותי].

ומזה מובן גודל האחריות שמוטלת עלינו - שהרי כאשר חסידים מתנהגים שלא כדבעי חס ושלום, הרי זה נוגע גם לה"משפך", שנחשב כמו שנשפך החוצה.

ואכן, בגלל שלא צייטנו אל הרבי כדבעי ולא היינו מקושרים אליו כדבעי, הנה באשמתנו אירע מה שאירע בשנת תש"י... (בדברים אלו כ"ק אדמו"ר בכח מאוד).

(שבת פרשת וישב תשי"ד, תורת מנחם חלק י, עמ' 273)

4 < דבר מלכות • 7 < משיח וגאולה • 8 < ניצוצי רבי • 11 < סוגיות בתורת רבנו • 14 < ממעיני החסידות • 16 < עת לדעת • 20 < ישמיע כל תהילתו • 21 < לוח השבוע • 22 < שניים מקרא ואחד תרגום

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	לפני 72 ד'	לפני 120 ד'						
ו', י"ב במרחשוון	4.43	3.56	5.04	8.38	11.24	11.54	4.52.7	5.18
ש"ק, י"ג במרחשוון	4.43	3.57	5.05	8.38	11.24	11.54	4.51.8	5.17
א', י"ד במרחשוון	4.44	3.57	5.06	8.39	11.24	11.54	4.50.9	5.16
ב', ט"ו במרחשוון	4.45	3.58	5.06	8.39	11.24	11.54	4.50.0	5.15
ג', ט"ז במרחשוון	4.46	3.59	5.07	8.40	11.24	11.54	4.49.2	5.14
ד', י"ז במרחשוון	4.46	3.59	5.08	8.40	11.24	11.54	4.48.3	5.13
ה', י"ח במרחשוון	4.47	4.00	5.09	8.41	11.24	11.54	4.47.5	5.13
ו', י"ט במרחשוון	4.48	4.01	5.09	8.41	11.24	11.54	4.46.8	5.12

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
לך	16:11	17:28	16:32	17:30	16:21	17:28	16:34	17:30
וירא	16:05	17:23	16:27	17:24	16:15	17:22	16:28	17:25

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט,

אליהו קעניג, אברהם מרינובסקי, מנחם מענדל שייקביץ

מו"ל: המרכז לעזרי שלוחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

1371 • ניילון • ISSN 7474-0793

פרשת לך לך | הלוואי שהיו מנצלים הכוחות

הקב"ה מצווה כל יהודי על ידי אברהם אבינו: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". צא מעצמך ומארבע אמות שלך, מארצך ומולדתך וביתך, וצא לפעול ולשנות את העולם, שיתנהג כפי רצונו של הקב"ה, על ידי הפצת היהדות, תורה ומצוות לכל היהודים שאתה יכול להגיע אליהם, ובכלל - טוב ויושר בעולם. ...שואל הוא: מוטב שיישאר לשבת בארצך, מולדתך ובית אביך, ששם למד נגלה וחסידות, התפלל בכוונה וקיים המצוות בהידור - מלצאת בשליחות למקום חדש, שיש ניסיונות חדשים, ועד למקום שאינו יודע כלל איזה מקום הוא זה - עדיין צריך להראות לו...!

...הוקה נשיא דורנו שלא זו הדרך כלל, ואמר בפירוש שלכל אחד ואחת יש החוב וזכות ואחריות לצאת לשליחות הנ"ל! ולא סתם לצאת ידי חובה ולעשות טובה ולעזור לשני כשבא אליו וכו' - אלא הוא צריך בעצמו לצאת ולחפש יהודים לעזור להם בגשמיות וברוחניות.

בנוסף לזה יש גם הסברה - שאדרבה: "לך לך מארצך" הוא "להנאתך ולטובתך" ... הלוואי - שהיו מנצלים כדבעי ובפועל כל הכוחות שנותנים בריבוי הכי גדול ("מ'גיסט")...

(משיחת ש"פ לך לך תשמ"ט, תורת מנחם תשמ"ט חלק א' עמ' 318)

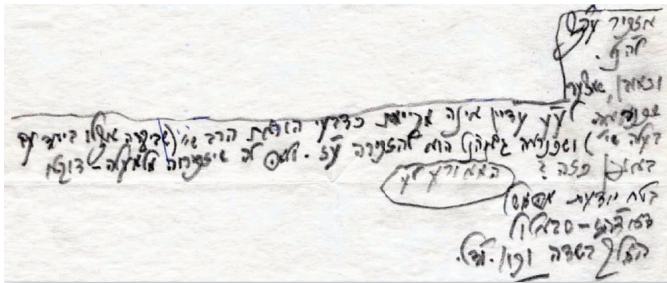
הכתב והמכתב למה לחכות לתזכורת?

מענה לאישה שעברה תאונת דרכים וביקשה את ברכתו של הרבי:

אזכיר עה"צ להנ"ל.

וכמובן, שמצער שכנראה לע"ע [= לעת עתה] עדיין אינה מקיימת כדבעי הוראת הרב שי' (שביקרה אצלו ביהד עם בעלה שי') ושכנראה גם המאורע ל"ע [= לא עלינו] הנ"ל הוא להזכירה ע"ז [= על זה]. ולמה לה שיזכירה מלמעלה - דוקא באופן כזה?

בטח יודעת מהמשל דאדה"ז [= דאדמו"ר הזקן] שבאלול המלך בשדה וכו'. וד"ל.

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ב במרחשון ה'תשפ"א - י"ט במרחשון ה'תשפ"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב במרחשון	הלכות נדרים פרק יג. הלכות נזירות.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	הל' שבת פרק ה.	מ"ע צה. צב. מל"ת רט.
ש"ק	י"ג במרחשון	הלכות נזירות. פרק ג-ה.	פרק ו.	מל"ת רב. רג. רד.
א'	י"ד במרחשון	פרק ו-ח.	פרק ז.	מל"ת רה. רו. רח. רז.
ב'	ט"ו במרחשון	פרק ט-י. הלכות ערכין וחרמין.. בפרק י. פרק א.	פרק ח.	מ"ע צג. קיד.
ג'	ט"ז במרחשון	פרק ב-ד.	פרק ט.	מ"ע קטו. קטז. קיז.
ד'	י"ז במרחשון	פרק ה-ז.	פרק י.	מ"ע קמה. מל"ת קי.
ה'	י"ח במרחשון	פרק ח. תהי ירך וגו'. ספר זרעים והוא ספר שבעי.. הלכות כלאים.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מל"ת קיא. רטו.
ו'	י"ט במרחשון	פרק ג-ה.	פרק יב.	מל"ת רטז.

מי השכן שלך?

- לוט זכה ל"צאן בקר ואוהלים" בזכות זה ששהה בחברת אברהם אבינו
- גם לשכנות זמנית וארעית יש השפעה רבה • הורים אינם רשאים לסמוך על החינוך שנותנים בביתם בלבד, יש לוודא שגם חבריו של הילד מחונכים בדרך זו • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

יודעים מהפסוקים שלפני זה שלוט הלך עם אברם, ואם כן, מאי קא משמע לן? - מוכח, שכוונת הכתוב להדגיש שהליכתו עם אברם היא שגרמה לכך ש"גם ללוט... היה צאן ובקר ואוהלים".

ובכן, פסוק זה - אומרת הגמרא - הוא המקור למאמר העולם "בתר מרי ניכסי ציבי משך", "מנא הא מילתא דאמרי אינשי כו' דכתיב כו'", כלומר, שעניין זה מהווה לימוד והוראה לא רק לבני ישראל, אלא גם ל"אינשי" סתם, גם אינם יהודים [אמנם, עיקר ההוראה שבדבר, עם כל הפנימיות שבה כו' - שייכת לבני ישראל, שהרי התורה ניתנה לבני ישראל דווקא, "ונתן לנו את תורתו"; אבל ביחד עם זה, גם אינם יהודים מוצאים לימוד והוראה מעניין זה], כפי שרואים במוחש שפתגם הנ"ל ("בתר מרי ניכסי ציבי") רגיל בפי העולם "אמרי אינשי", גם אינם יהודים.

א

וההוראה מזה - מובנת בפשטות:

יכול מישהו לחשוב לעצמו שאין נפקא מינה (כל כך) מי הוא ה"שכן" שלו. - הרמב"ם פוסק, אמנם, ש"דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך כל אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כו'", וכמו כן צריך ללכת לגור במדינה "שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים", וכמו כן אומר כל יהודי בתפילתו "ואל תביאני לידי ניסיון" - אבל אף-על-פי-כן, מכיון שמכיר בכוחות עצמו (או ששמע מפי בית דין וכיוצא בזה) שבכוחו וביכולתו לעמוד בפני כל הפיתויים וההסתות שיבואו מצדם של השכנים, אין

א

כל ענייני תורה שבכתב ניתנו יחד עם פירושם בתורה שבעל פה, כדברי הרמב"ם בהקדמתו לספרו: "כל המצוות שניתנו לו למשה מסיני בפירושן ניתנו... תורה זו תורה שבכתב, והמצווה זו פירושה... תורה שבעל פה". וכן הוא בנוגע לפסוקים של תורה שבכתב שבפרשתנו - שניתנו יחד עם פירושם בתורה שבעל פה. וכן הוא גם בנוגע לפסוק שבפרשתנו (בראשית יג, ה) "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים".

וכל עניינים אלו הם חלק מ"תורה" שעניינה הוראה, והוראה נצחית, "התורה היא נצחית", בכל מקום ובכל זמן, ומכיון שכן, שייכת ההוראה זו גם ליהודי שנמצא בגלות, ובגלות גופא - לא רק בארץ ישראל, אלא גם בחוץ לארץ, ארץ העמים, בחשכת הגלות - גם במצב כזה שייכות כל הוראות התורה, שתכליתן - מעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר", כדלקמן.

ב

על הכתוב בפרשתנו "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים", איתא בגמרא (בבא קמא צג, א): "מנא הא מילתא דאמרי אינשי בתר מרי ניכסי ציבי משך [=אחרי בעל נכסים נמשך השומן]... דכתיב וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים": ביאור הדברים:

מכיון שלא נאמר "וגם ללוט היה צאן ובקר ואוהלים", אלא הכתוב מוסיף ומדגיש "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים" (אף שכבר

כל נפקא מינה, טוען הוא, מי יהיו השכנים שלו.

ובפרט כאשר כוונתו אינה להתיישב במקום זה באופן של קביעות, לעד ולעולמי עולמים... כי אם למשך זמן בלבד, ויתירה מזה - המדובר אינו אלא בנוגע להליכה בדרך בלבד, מי יהיה "שכנו" בעת הליכתו בדרך בלבד!

הנה על זה באה ההוראה מפרשתנו: "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים", היינו, שהליכתו עם אברם (אפילו הליכה בדרך בלבד) היא

ועל פי הכלל ש"איני מבקש כו' אלא לפי כוחן" - מובן, שדבר זה תלוי בבחירתו של האדם, ובמילא, אינו יכול לתרץ עצמו שאין לו ברירה אחרת כו', שכן, "תורת אמת" קובעת שאם רק ירצה בכך, בוודאי יצליח לפעול זאת.

ה

ואם הדברים אמורים בנוגע לאנשים מבוגרים - הרי מובן במכל שכן וקל וחומר שעניין זה נוגע ביותר

צריך כל אדם, אפילו אינם יהודים, ועל אחת כמה וכמה יהודי שומר תורה ומצוות, להיזהר ולהשתדל שיהיו לו שכנים טובים, וכל זה, לא רק בנוגע למקום שדר בו קביעות, אלא אפילו בנוגע ל"שכן" שהולך עמו בדרך בלבד

שגרמה לו רכוש רב, "צאן ובקר ואוהלים", שמזה מובן עד כמה חשובה ונוגעת מהותו של ה"שכן", וזאת - אפילו כאשר מדובר אודות הליכה בדרך בלבד!

ד

ועניין זה נוגע לא רק לרכושו ונכסיו, אלא גם להנהגתו וכללות מציאותו - כפי שלומדים בהמשך השיעור היומי אודות החלפת השכנים, כאשר לוט בחר לו שכנים חדשים - "אנשי סדום"...

וכן לאידך, בנוגע לאברם, אחרי שנפרד משכנותו של לוט שהיה במעמד ומצב בלתי רצוי, כמבואר בפירוש רש"י: "כל זמן שהרשע עמו כו'".

ולהעיר, שרש"י נזהר בלשונו, ובכלל, "דברי חכמים בנחת נשמעים", ואף-על-פי-כן, קורא רש"י ללוט בשם כו' - כדי להדגיש עד כמה צריכה להיות הזהירות משכן בלתי רצוי, ולכן, צריך להתרחק ממנו כו'.

וכאמור, עניין זה חלק מהתורה, שעניינה הוראה, ולא עוד, אלא שהוראה זו הגיעה אפילו ל"אינשי" סתם, "אמרי אינשי",

ובנוגע לפועל - צריך כל אדם, אפילו אינם יהודים, ועל אחת כמה וכמה יהודי שומר תורה ומצוות, להיזהר ולהשתדל שיהיו לו שכנים טובים, וכל זה, לא רק בנוגע למקום שדר בו בקביעות, אלא אפילו בנוגע ל"שכן" שהולך עמו בדרך בלבד.

לחינוך הבנים והבנות, כדלקמן.

ובהקדמה - שהוראה זו שייכת במיוחד לימים אלו, שכן, אף על פי שהתחלת שנת הלימודים באופן רשמי היא באמצע או בסיום חודש אלול, אף-על-פי-כן, הזמן שבו מתחילים הלימודים בבתי הספר באופן של קביעות, מידי יום ביומו, הוא - לא בחודש תשרי, שהוא "מרובה במועדות", כי אם "אחר הרגל".

ובכן, ההוראה שלמדים מהעניין ד"ההולך עם אברם" - נוגעת במיוחד לחינוך הבנים והבנות:

בעוונותינו הרבים, ישנם הורים החושבים לעצמם, שמכיוון שהנהגת הבית היא באופן של כשרות, עד לטהרת הקודש, וכל ענייני תורה ומצוותיה הם לא רק על-פי דין, אלא באופן של הידור כו' - אם כן, מה נוגע כל כך ההשתדלות לשלוח את ילדיהם לבית ספר כזה ששכניהם לספסל הלימודים יהיו ילדים שבאים גם הם מבתי שמתנהלים על טהרת הקודש, העיקר הוא - טוענים הם - שאצלם בבית יהיה הכל כדבעי, בתכלית השלימות.

ועד כדי כך, שישנם הורים המרחיקים לכת וטוענים: לשם מה ההשתדלות לשלוח את הילדים לבתי ספר הנמצאים בריחוק מקום מן הבית, ונוסף לזה, יצטרכו לשלם שכר לימוד - בה בשעה שישנם בתי ספר עממיים שיסדה ה"מלוכה" בכל שכונה ושכונה, כך שאין צורך בטלטול הדרך, ואין צורך בתשלום שכר לימוד!...

וכל התירוצים שביכולתם של ההורים למנוע ולשמור מפני השפעה בלתי רצויה - אומרים לו: הרי גם אתה מבין שאם לא היה הדבר נראה במוחש בפועל ממש, לא היו "אינשי" אומרים כן!

זאת ועוד: אפילו בשביל "ספק" לא כדאי להסתכן... וכפי שרואים במוחש בטבע של הורים, שאפילו אם בנוגע לעצמם יכנסו למצבים של ספקות כו' - לא יעשו זאת על חשבונם של ילדיהם!

ולמותר להוסיף, שכל האמור לעיל נוגע הן לחינוך הבנים והן לחינוך הבנות - שלא כדעת הטוענים שרק בנוגע לבנים צריכים להשתדל לשלחם ל"ישיבה", מה שאין כן בנוגע לבנות, אין נפקא מינה (כל כך) לאן לשלוח אותה, שהר בלאו הכי פטורות הן מלימוד התורה ומכל מצוות עשה שהזמן גרמא, ככל ה"היתרים" שמצאו (ויותר נכון: שנדמה להם שמצאו) בנוגע לחינוך הבנות, אשר, למותר לבאר שאין בהם ממש.

(משיחת ליל ז' מרחשוון ה'תשמ"ו. תורת מנחם התוועדויות ה'תשמ"ז חלק א עמ' 915 ואילך. הנחת השומעים, בלתי מוגה)

אמנם, יודעים הם שבבית ספר עממי ימצא הילד בשכנות עם ילדים שאינם שייכים ל"אברם", "אינשי" סתם, ויתירה מזה - ילדים שהם היפך עניינו של "אברם", על דרך ובדוגמת "אנשי סדום"... אבל אף-על-פי-כן - טוענים הם - מכיון ששכנות זו אינה אלא למשך שעות ספורות בלבד, ומה גם שלפני שהולך לבית הספר ולאחרי שחזור מבית הספר מחנכים אותו ברוח היהדות, ומזהירים אותו שיאכל רק מאכל כשר, ויברך לפני האכילה, וכיוצא בזה בכל שאר אזהרות כו' - לא משנה כל כך, טוענים הם, אם ילך לאותו בית ספר שהולך "אברם", או שילך לבית ספר שהולכים "אינשי" סתם!

ובכן, על זה אומרים להם - "מנא הא מילתא דאמרי אינשי בתר מקרי ניכסי ציבי משך... דכתיב וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים":

אפילו "אינשי" סתם, אינם יהודים, יודעים ואומרים ש"שכנות" יש לה השפעה חשובה ומכרעת, ובפשטות: כאשר הולך עם אברם, ובנידון דידן, שהילד הולך לאותו בית ספר שבו הולך "אברם" - אזי מקבל מ"אברם" נעשה דוגמתו; ומכלל הן אתה שומע לאו...

סיכום

נאמר בפרשתנו: "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים".

הגמרא מדייקת מן הפסוק, כי לוט התברך ברכוש רב ("צאן בקר ואוהלים") משום שהיה בן-לוויה של אברהם, וכי זהו המקור לפתגם העממי: "ההולך אחר עשיר בעל נכסים - זוכה ונדבק בו מעט מן העושר".

מהפסוק בפרשתנו אנו למדים, שאפילו שכנות זמנית וארעית הינה משמעותית ומשפיעה - לוט הושפע מהשכנות לאברהם אף שזו לא הייתה קבועה אלא בעודם הולכים בדרך בלבד - "לוט ההולך את אברהם".

ההוראה בעבודת האדם:

אדם מושפע מסביבתו ושכניו. לפיכך, עליו לבחור להתגורר בסביבה ראויה ובחברת שכנים טובים. גם כאשר מדובר בשכנות ארעית ובלתי קבועה, אל לו לאדם לסמוך על עצמו ששכנות שכזו לא תשפיע עליו לרעה. אפילו ב'דרך' יש להקפיד להימצא בחברת שכנים טובים.

עניין זה נוגע במיוחד לחינוך הילדים:

ישנם הורים הסבורים בטעות, שמאחר שבביתם מקבל הילד חינוך לשמירת התורה והמצוות בהידור, אין צורך להשתדל שגם את לימודיו יעשה דווקא בחברת ילדים המקבלים בביתם חינוך זהה. לטענתם, החינוך שבביתם הוא העיקר.

על כך באה ההוראה מפרשתנו: "וגם ללוט ההולך את אברהם היה צאן ובקר ואוהלים". אין להסתפק בחינוך הניתן בבית. הילד מושפע רבות מחבריו בבית הספר. יש להקפיד שההשפעה החברתית תתמוך בחינוך האיכותי והערכי שניתן בבית.

מתכוננים לקניין הארץ בשלימות

ההוראה כיום מהציווי "לך-לך"

כיוון שהעניין המוזכר בפרשתנו בדבר הליכת וקניסת אברהם לארץ-ישראל, ונתינתה לו ולזרעו, שב וחוזר ובהוספה מדי שנה כאשר קוראים את הפרשה - נשאלת השאלה:

לאחר שהקב"ה (בפרשתנו) מסר כבר בפועל את ארץ-ישראל לידי בני-ישראל - "לזרעך נתתי את הארץ הזאת וגו'", "נתתי" לשון עבר, "כבר נתתי" [...] ועל-אחת-כמה-וכמה לאחר שעם-ישראל אכן כבש כבר בפועל את ארץ-ישראל בכיבוש הראשון (כיבוש יהושע) ואחרי כן בכיבוש שני (כיבוש עזרא) -

מהי משמעותו העכשווית לפועל של הסיפור בפרשה על יציאתו של אברהם "מארצך" והליכתו "אל הארץ אשר אראך", ושהקב"ה העניק לו את ארץ-ישראל - אלה הם לכאורה מאורעות העבר שאינם שבים יותר עוד על עצמם?

ויש לומר הביאור בזה:

כאשר נתן הקב"ה את ארץ-ישראל לאברהם בברית בין הבתרים ("לזרעך נתתי את הארץ הזאת" "כבר נתתי" בפועל), הוא כבר נתן לו בפועל (באותה ברית) את כל עשר הארצות. לא רק את שבע הארצות - "את החיתי וגו'", אלא גם את כל ג' הארצות - "את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני". רק שבגלוי ובפועל "לא נתן להם אלא שבעה גוים והשלושה כו' עתידים להיות ירושה לעתיד" - "בימי המלך המשיח", אבל הקב"ה נתן הכל מיד בבת אחת [...].

מכל זה מובן, שמכיוון שבזמן הזה - ואפילו בזמן יהושע ובזמן בית ראשון או בזמן עזרא - החזיקו (לכל היותר) רק בשבעה ארצות ולא בג' הארצות (קיני, קניזי וקדמוני) [...] ממילא חסר בשלימות הקניין של ארץ-ישראל (גם של ז' הארצות).

כשם שהדבר נוגע לארץ-ישראל עצמה, כן הוא בנוגע ליהודים שבארץ-ישראל. אפילו לאחר כיבוש הארץ, עדיין לא היה בכל הזמנים מצב של "כל יושביה עליה" (מצילות אשר בה תלוי קיום דיני היובל) [...].

לפי זה מובן כיצד העניין שבפרשתנו - "לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך", וכן עניין קניין הארץ (על-ידי הליכה "לאורכה ולרוחבה") - נוגע לפועל גם בזמן הזה. מכיוון שכל זמן שאין עדיין בפועל את ג' הארצות - קיני, קניזי וקדמוני (ובכלל זה תכלית השלימות של "כל יושביה עליה" - כל בני-ישראל מכל הדורות), בגאולה האמיתית והשלימה - עדיין אוחזים בעיצומו של קניין הארץ (כיוון שאז גם קניין ז' הארצות עדיין אינו בתכלית השלימות), ועדיין נדרש שיהיה "לך לך מארצך וגו'", שבני-ישראל מכל המקומות (ושל כל הדורות) יילכו מחוץ-לארץ "אל הארץ אשר אראך" ויקנו את ארץ-ישראל בשלימותה - כל עשר הארצות.

(מהתעודות שבת פרשת לך-לך ה'תשנ"ב, התעודות ה'תשנ"ב כרך א עמ' 852-652 - תרגום מאדיש)

ניצוצי רבי

מאת הרב מרדכי מנשה לאופר

'תומכי תמימים' בעיר שדרות

לחלק את המשקה מהרבי קודם חג הפסח • "לקנות רכב חדש - לא נראה לי", כתב הרבי בשנת תשל"ט • מענה לאישה בשנת תשל"א: "כדאי שתהיה לה עבודה מחוץ לבית על-כל-פנים שעות אחדות ביום (משרה חלקית) נוסף על השתתפות בפעולות נשי חב"ד וכיוצא-בזה" • "נכונה ההצעה במאד מאד" - כתב הרבי בשנת תשכ"ב על הרעיון לפתוח סניף ישיבת 'תומכי תמימים' בעיר שדרות • מכתבים וקטעים ממכתבי הרבי שנחשפו השבוע לראשונה (בפרסום-ראשון) בתשורה של משפחות קפלן-רוזן (ח' מרחשון תשפ"א)

"נכונה ההצעה במאד מאד"

חשיפה - הרבי עודד רעיון לפתוח סניף ישיבת "תומכי תמימים" בעיר שדרות:

ב"ה, יח' תמוז תשכ"ב

ברוקלין

האברך נחום שי' [קפלן - לוד]

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט"ז תמוז, בו כותב אודות ההצעה בנוגע לסניף ישיבת תומכי תמימים בשדרות וכותב הטעמים

שלימים בזה. ולפלא שאינו מזכיר גם הטעמים החיוכים ואולי מפני שמוכנים הם בפשטות, ומפני טעמים חיוכים - נכונה ההצעה במאד מאד, ותקותי חזקה אשר יתעסק (וכידוע הדיוק בלשון עוסק בתורה - כמבואר בדרושי דא"ח מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל) בזה במרץ. כמובן ע"פ הוראות והתבטחויות עם הנהלת ישיבת הק' תומכי תמימים דלוד, והשי"ת יצליחו להפיץ מעינות דא"ח במקום הנ"ל וסביבותיו, וידועה הבטחת אדמו"ר הזקן, אשר נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה, וכיון שהפס"ד מצוה גוררת מצוה, התקוה חזקה שחבריו דישיבת הק' בלוד ימלאו פעולותיו דת"ת דלוד, ואשר לא רק שלא יחסר המזג, אלא עוד יתוסף, וכפסק המשנה הנ"ל. המחכה לבשו"ט בכל האמור חיי"ק.

"להוסיף התמדה ושקידה"

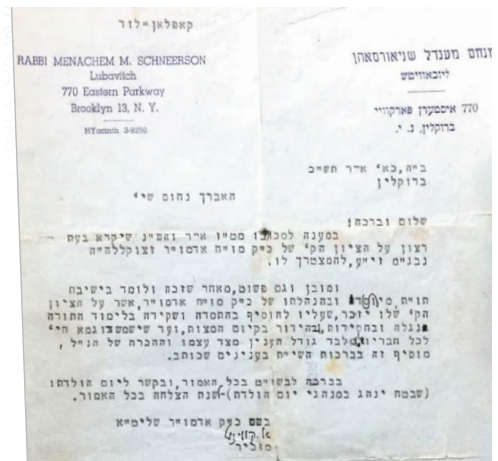
ב"ה, כ"א אייר תש"כ

ברוקלין

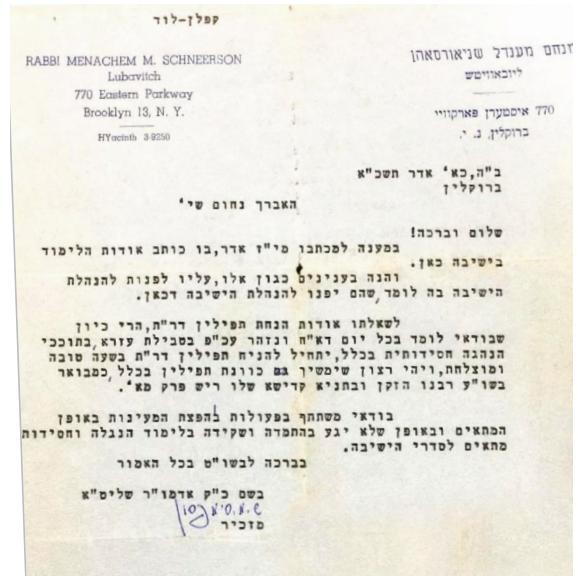
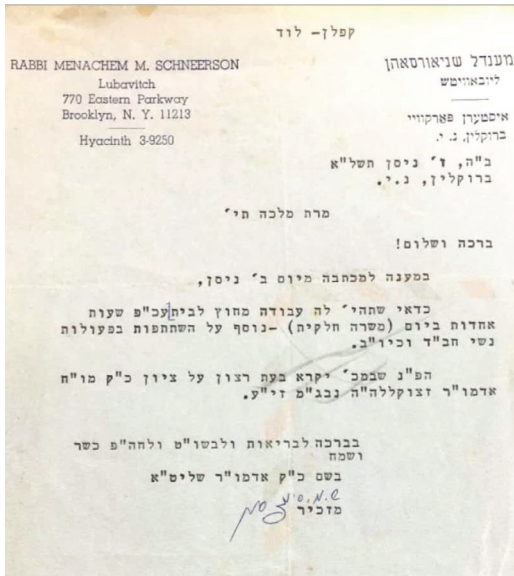
האברך נחום שי' [קאפלן - לוד]

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט"ז אייר והפ"נ שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, להמצטרך לו.

"להוסיף בהתמדה ושקידה בלימוד התורה."

כדאי שתהיה לה עבודה מחוץ לבית... נוסף על השתתפות בפעולות נשי חב"ד"

מועד התחלת הנחת תפילין דרבננו-תם

מא'.

בדאי משתתף בפעולות בהפצת המעניות באופן המתאים ובאופן שלא יגע בהתמדה ושקידה בלימוד הנגלה וחסידות מתאים לסדרי הישיבה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
ש.מ. סימפסון
מוזכיר

בד' ניסן תשכ"ב כותב הרבי ל"האברך נחום שי' - קפלן-לוד":

ב"ה, ד' ניסן תשכ"ב
ברוקלין
האברך נחום שי'
שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מכ"ז אדר שני, ומובן שצדק בכתבו אשר הפעולות דעד עתה, הם מעט מן המעט ממה שהי' ביכולת.

וכבר נודע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל טובה פעולה אחת מאלף אנחות.

ועאכ"כ כו"כ פעולות כפי המקוה והנדרש מאת כאו"א מהם.

ויהי רצון אשר סו"ס תתקבלנה בשו"ט בנוגע לפעולות הטובות, טוב האמיתי וכביאור חז"ל טוב לשמים טוב לבריות וטוב העושה פירות, ובאופן דמוסיף והולך ומעלין בקדש.

מובן שהכתוב לעיל מופנה לכאו"א מהם, וק"ל. והרי הימים ימי סגולה, חדש הגאולה.

בברכה לבשו"ט ולחג פסח כשר

ומובן וגם פשוט, מאחר שזכה ולומד בישיבת תו"ת, מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר על הציון הק' שלו יזכר, שעליו להוסיף בהתמדה ושקידה בלימוד התורה בנגלה ובחסידות, ובהידור בקיום המצות, ועד שישימש דוגמא חי' לכל חבריו שי'. ומלבד גודל הענין מצד עצמו וההכרח של הנ"ל, מוסיף זה בברכות השי"ת בענינים שכותב.

בברכה לבשו"ט בכל האמור, ובקשר ליום הולדתו (שבטח ינהג במנהגי יום הולדת) - לשנת הצלחה בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
א. קווינט
מוזכיר

"אודות הלימוד בישיבה כאן"

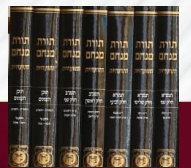
ב"ה, כ"א אדר תשכ"ב
ברוקלין

האברך נחום שי'
שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"ז אדר, בו כתב אודות הלימוד בישיבה כאן.

והנה בענינים כגון אלו, עליו לפנות להנהלת הישיבה בה לומד, שהם יפנו להנהלת הישיבה דכאן.

לשאלתו אודות הנחת תפילין דר"ת, הרי כיון שבדאי לומד בכל יום דא"ח, ונזהר עכ"פ בטבילת עזרא בתוככי ההנהגה חסידותית בכלל, יתחיל להניח תפילין דר"ת בשעה טובה ומוצלחת, ויהי רצון שימשיך גם כוונת תפילין בכלל, כמבואר בשו"ע רבנו הזקן ובתנאי קדישא שלו ריש פרק

בן כמה אתה?

כיצד מגדירים את תחשיב שנות חייו של האדם - האם לפי השנה הנכנסת או לפי היוצאת • 'רשימה' מרתקת שחיבר הרבי ועוסקת בסוגיה תוך הבאת מקורות רבים • אברהם אבינו, משה רבנו, הפיכת סדום ועמורה, יציאת מצרים, דין ערלה, רש"י, תוספות, רמב"ם, רבי עובדיה מברטנורא - כל אלו מהווים ראיות לשני הצדדים, בשאלת פירוש המשנה במסכת אבות "בן חמש למקרא" • מעובד בידי מערכת 'התקשרות'

מחלוקת הראשונים

רבי עובדיה מברטנורא ורש"י (אבות שם) פירשו את דברי המשנה, כי משעה שנכנס הילד לשנתו החמישית, מחויב הוא בלימוד המקרא. כלומר, אין להמתין עד שימלאו לו חמש שנים, אלא שימלאו ארבע שנים בלבד.

פירושם מבוסס על דברי מדרש תנחומא (קדושים יד) על הפסוק: "וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים... ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש הלולים לה":

"ונטעתם וערלתם, הכתוב מדבר בתינוק. שלוש שנים יהיה לכם ערלים, שאינו יכול לא להשיח ולא לדבר, ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קודש, שאביו מקדישו

רשימה זו כתב הרבי "ליום מלאות לך ט' שנה, אשלח לך ברכותי חמות". תוכן הרשימה עוסק בהגדרת התחשיב הגילאי של האדם - האם לפי השנים שמלאו לו או לפי השנה הנכנסת. את הרשימה חותם הרבי ללא הכרעה - "וצריך עיון". עוד יציין, כי בכמה מקומות הותיר הרבי חללים תחומים בסוגריים כדי להשלים בהם מראי מקומות (נוספו בידי עורכי 'ועד הנחות בלה"ק במהדורה המפוענחת).

שנינו במשנה (אבות ה, כב): "בן חמש למקרא, בו עשר למשנה, בן שלוש עשרה למצוות בן חמש עשרה לגמרא בן שמונה עשרה לחופה בן עשרים לרדוף".

נחלקו הראשונים כיצד לפרש את דברי המשנה: "בן חמש למקרא":

רשימה זו ייעד הרבי
לנמען ל"יום מלאות
לך ט' שנה", והוסיף:
"אשלח לך ברכותי
חמות". הרשימה
עוסקת בהגדרת
התחשיב הגילאי של
האדם, ומסתיימת
ללא הכרעה - "וצריך
עיון"

לתורה... ובשנה החמישית תאכלו את פרי, משעה שהוא מתחייב לקרות בתורה... מכאן שנו רבותינו בן חמש שנים למקרא כו".

כלומר, כשם שלגבי דין ערלה מונים את שנות העץ לפי השנים הנכנסות ולא השנים שמלאו, כך גם במשנה דנן.

ברם, בעלי התוספות פרשו ש"בן עשר למשנה" היינו מי שמלאו לו עשר שנים שלמות. כלומר, לאחר שהשלים הילד עשר שנות חיים מחויב הוא בלימוד משנה.

ובלשון התוספות (סנהדרין דף נ עמ' א): "ההוא דמסכת אבות דהתם הוי בר עשר ויום אחד, דומיא דבן שלוש עשרה למצוות".

בהלכות אישות (טו, ב) כתב הרמב"ם: "האיש מצווה על פריה ורביה... מבן שבע עשרה". המגיד משנה מבאר כי לפי גרסה זו, בהכרח לומר שאת דברי המשנה "בן שמונה עשרה

לחופה" מפרש הרמב"ם משיכנס לשנת שמונה עשרה, ולפיכך פסק שאדם חייב בפריה ורביה משימלאו לו שבע עשרה שנה.

נמצא (לפי גרסה זו), שהרמב"ם מחזיק כדעת כרש"י וברטנורא, ו"בן חמש למקרא בן עשר למשנה... בן שמונה עשרה לחופה" היינו בתוך השנה החמישית, העשירית והשמונה עשר.

דעת אדמו"ר הזקן, והוכחת הרבי לעמדה זו

גם אדמו"ר הזקן פסק בהלכות תלמוד תורה כרש"י רמב"ם וברטנורא, וזה לשונו (א, א): "... מלמדו מעט מעט פסוקים פסוקים בעל פה עד

שיהא בן חמש שנים דהיינו בשנה חמישית שאז מלמדו לקרות תורה שבכתב" (בקונטרס אחרון (ס"ק א) מתייחס אדמו"ר הזקן לדעות הראשונים בעניין).

יש להביא סימוכין לפירוש זה ממאמר חז"ל במדרש (בראשית רבה פ"ל, ח): "רבי חנינא ורבי יוחנן תרוויהון אמרין בן ארבעים ושמונה הכיר אברהם את בוראו".

כאן יש לפרש את דברי חז"ל (לא משחלפו ומלאו מ"ח שנים, אלא) בשנתו הארבעים ושמונה הכיר אברהם את בוראו, כלומר (בשפה המקובלת) כשהיה בן 47 שנה:

מבואר בגמרא (שבת י, ב) כי ערי סדום הוקמו בשנת הפלגה. שנת הפלגה היא השנה בה הכיר אברהם את בוראו (ראה סדר הדורות א'תתקנח: "ולדעתי בן מ"ח שנה הכיר לפי שאז הייתה הפלגה") (וראה פירוש רש"י בגמרא

שם). כלומר, שנת הפלגה, שנת הקמת ערי סדום ושנת הכרת אברהם את בוראו - היא אותה השנה. בגמרא (שבת, שם) מבואר כי מהקמת ערי סדום עד חורבנן חלפו חמישים ושתים שנה.

בעת הפיכת סדום היה אברהם בן תשעים ותשע, כמפורש בפסוק (לך לך יז, כד) "ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהימולו גו". ימים ספורים אחר כך נהפכה סדום, כמסופר בהמשך הפסוקים.

נמצא, שהקמת ערי סדום הייתה חמישים ושתים שנה לפני שהיה אברהם אבינו היה בן תשעים ותשע (47=52-99), ומוכח אם כן, שהכיר את בוראו לאחר שמחזיו חלפו ארבעים ושבע שנים ועמד בשנתו הארבעים ושמונה.

גם על משה רבינו נאמר שהיה בן 80 בדברו אל פרעה. לאחר מכן החלו המכות, שנמשכו שנה

כשם שלגבי דין ערלה מונים את שנות העץ לפי השנים הנכנסות ולא השנים שמלאו, כך גם במשנה דנן - בן חמש שנים למקרא - הכוונה לכניסתו לשנה החמישית, לאחר שמלאו לו ארבע שנים מלאות

דלא ענשת עלייהו - פשו להו חמשי". כלומר, משך הזמן שבו אין מענישים אדם הוא עשרים שנים שלמות.

מדברי המשנה נראה כי לכל אדם תקופה של חמש שנים של לימוד גמרא, שרק לאחריהן מתחילה תקופת "בן עשרים לרדוף".

ואם כן, בהכרח לפרש כי "בן חמש עשרה לגמרא" היינו משמלאו חמש עשרה שנה, ולא ניתן לפרש שכוונת התנא היא לתוך שנה החמישית העשירית והחמש עשרה.

גם דברי הגמרא (בבא בתרא קנה, ב ואילך) "איתמר קטן מאימתי מוכר בנכסי אביו?... רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן מבן עשרים שנה", תומכים בפירוש בעלי התוספות, שכן כוונתם משימלאו עשרים שנה, וכלשון הגמרא שם (קנו, א): "והלכתא תוך זמן (תוך שנתו ה-20) כלפני זמן."

ובכל זה ראו גם: ליקוטי שיחות כרך כ עמ' 25.

(מעובד מתוך 'רשימות' חוברת נה)

אחת. בני ישראל יצאו ממצרים ושהו במדבר ארבעים שנה שלמות (פחות ימים ספורים), שהרי יצאו בט"ו בניסן ובעשירי בניסן חצו את הירדן בכניסתם לארץ. בז' אדר בשנה ה-40 היה משה רבינו בן מאה ועשרים שנים שלמות, כדברי הגמרא במסכת ראש השנה (יא, א): "היום מלאו ימי ושנותיי". נמצא, שגיל 80 המדובר כאן בדברו אל פרעה הינו בתוך שנת ה-80, ומנקודת זמן זו סופרים 41 שנים עד הכניסה לארץ.

קושייה מ"בן עשרים"

ברם, לפירוש זה יש לעיין מהמשך לשון המשנה "בן עשרים לרדוף", אשר יש מבארים (הובא בברטנורא) כי הכוונה היא שכאשר נעשה בן עשרים הרי הוא ראוי להיות "נרדף" ונענש בבית דין של מעלה.

לפי זה, בהכרח לפרש את דברי המשנה "בן עשרים

לרדוף" משימלאו "עשרים" שנה, שכן מלשון הגמרא (שבת פט, ב) מוכח שרק כאשר מלאו לאדם עשרים שנה מענישים בית דין של מעלה: "כמה שנותיו של אדם? שבעים שנה. דל עשרין

מדברי המשנה נראה
כי לכל אדם תקופה
של חמש שנים של
לימוד גמרא, שרק
לאחריהן מתחילה
תקופת "בן עשרים
לרדוף", ובהכרח
לפרש כי "בן חמש
עשרה לגמרא" היינו
משמלאו לו חמש-
עשרה

ממעייני החסידות

פרשת לך לך

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך (יב, א)

ציווי זה מופנה לנשמתו של כל יהודי ויהודי, אשר צריכה לרדת ממקור חוצבה בעולמות העליונים, דרך השתלשלות מדרגות רבות, עד לעולם הזה:

"מארצך" - מבחינת רצון העליון (ארץ מלשון רצון);

"ממולדתך" - מבחינת חכמה העליונה (הנקראת 'אב');

"מבית אביך" - מבחינת בינה (שהיא בית וכלי לאב, חכמה);

"אל הארץ" - לעולם הזה הגשמי;

"אשר אראך" - אשר אני, מהותו ועצמותו יתברך, אראה לך. רק בעולם הזה מסוגלת הנשמה להמשיך ו'לקחת' את עצמות הבורא, על-ידי עסק התורה והמצווה.

(לקוטי שיחות, כרך א, עמ' 15)

מארצך וממולדתך ומבית אביך (יב, א)

"מארצך" - מרצונותיך; "ממולדתך" - ממידותיך; "מבית אביך" - משכלך. אף שרצונותיו של אברהם, וכן שכלו ומידותיו, היו חדורים קדושה, מכל מקום, הם כוחות שלו (אמנם של קדושה, אבל מציאות דקדושה); ועליו ללכת "אל הארץ אשר אראך" - העבודה שהקב"ה מראה לו. אמנם, גם לפני ציווי זה פרסם אברהם אלוקות בעולם והכניס רבים תחת כנפי השכינה, אבל הוא עשה זאת מצד הכרתו והבנתו באלוקות; ואילו לאחר הציווי נכנס לסדר חדש - פרסום אלוקות מצד ציווי ה', בתור שליח ה'.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 58)

מארצך וממולדתך ומבית אביך (יב, א)

התורה אינה מזכירה את גדולתו של אברהם (שהכיר את בוראו, שמסר נפשו על קידוש ה' באור-כשדים, ועוד), כפי שאנו מוצאים אצל נח (שקודם שהקב"ה דיבר אליו מקדימה התורה ומספרת שהיה צדיק ותמים). מדוע? יש לומר, שאצל כל העמים, ההתקרבות לאלוקות תלויה בכך שהם מכירים בקב"ה ומתקשרים אליו. אך אצל עם-ישראל מתבסס עיקר קירובם לאלוקות ומציאותם כיהודים על כך שהקב"ה בחר בהם. וכאן יש רמז לעניין זה - שייחודו של אברהם אבינו כיהודי ומעלתו הגדולה אינם מתחילים בכך שהוא התקרב לבורא, אלא שהקב"ה הבדילו וייחדו; הקב"ה ציווה והוא קיים.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 305)

יוצא אותו החוצה (טו, ה)

אמר לפניו - ריבונו-של-עולם, נסתכלתי באצטגנינות שלי, ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה: צא מאצטגנינות שלך, שאין מזל לישראל (שבת קנו)

התוספות הקשו על זה: איך אפשר לומר שאין מזל לישראל, והרי אמרו רז"ל (מו"ק כח) "בני, חיי ומוזני - לאו בזכותא תליא אלא במזל תליא"?

מתרץ אדמו"ר הזקן:

ודאי שיש מזל לישראל, כדמוכח גם ממה שאמרו רז"ל (שבת נג) "אדם אית ליה מזלא", וכן - "הכול תלוי במזלא"

(זוהר ח"ג רפט). אלא שאינה דומה בחינת המזל של ישראל לבחינת המזל של אומות העולם. המזל של אומות העולם הוא - המזלות, שבעים השרים והכוכבים, שחלק ה' להם; ואילו ישראל אינם נתונים לשליטת המזלות, ומזלם הוא בחינת "אין", שלמעלה מהשתלשלות. וכך יש לפרש את מאמר חז"ל: "אין - מזל לישראל", המזל של ישראל הוא בחינת ה'אין'.

(ליקוטי תורה דברים עא, ד)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה (1,10)

כלום יש פלא וחיידוש בזה שאברהם אבינו ע"ה, שמסר את עצמו למיתה על קידוש ה' בכבשן האש, האמין בהבטחת ה' שיהיה לו בן?

אמר אדמו"ר הזקן:

תשוקתו של אברהם היתה שיהיה לו בן שיירש את דרך עבודתו בעבודת ה'. ועל זה הובטח "אשר יצא ממעיך הוא יירשך". אבל הוקשה לאברהם: הלא יצחק הוא בעל בחירה, וכיצד אברהם יכול להיות בטוח שילך בעקבותיו? לכן נחשבה לו לזכות העובדה שהאמין בהבטחה זו.

כיצד, באמת, היה יכול הקב"ה להבטיח הבטחה כזו, והרי על-ידי כך שוללים מיצחק את הבחירה החפשית? אלא הידיעה שלמעלה אינה מכריחה את הבחירה, כידוע.

(שמעונו וסיפורים חלק ג, עמ' 203)

במה אדע כי אירשנה (10,11)

כיצד אפשר להבין את העובדה שאברהם ביקש אות וסימן להבטחת הקב"ה, וכי הבטחתו של הקב"ה עצמה אינה מספקת?

הביאור בזה: רז"ל אמרו (בבא-בתרא קל) "אין למדין הלכה לא מפני לימוד כו' (שאם לומד הרב דרך לימודו ואמר 'מסתבר טעמא דפלוני חכם' אין תלמידיו למדין משם הלכה, דשמא אם יבא לידי מעשה ידקדק יותר ויראה טעם אחר בדבר, רשב"ם), עד שיאמרו לו הלכה למעשה". הווי אומר: הדיבור אינו מכריח שהדבר יבוא לידי מעשה בפועל, ובהחלט ייתכן הפסק בין הדיבור למעשה. לכן צריכה להיות פעולה מיוחדת שתוריד מדיבור למעשה.

ולכן, אף שהקב"ה הבטיח לאברהם בדיבור לתת את הארץ לישראל, מכל-מקום אברהם חשש שמא לא 'יומשך' הדבר מדיבור למעשה, כי מחמת חטאיהם לא יהיו ישראל ראויים לקבל את הארץ.

ואף שההבטחה מוכרחה להתקיים (שהרי הקב"ה הוא המבטיח) - עדיין קיים החשש שמא יהיה זה רק ברוחניות, ולא 'יומשך' כלל למטה בגשמיות. וברור שאם ה'המשכה' תהיה ברוחניות בלבד, רק יחיד-סגולה יוכלו לזכות בכך, כי לא כולם יהיו 'כלים' להשפעה. מה-שאין-כן כשה'המשכה' היא בגשמיות - הרי היא לכל בני-ישראל בשווה.

לכן ביקש אברהם כריתת-ברית בעניין של מעשה-בפועל. ואז כשההבטחה מלווה במעשה-בפועל בהכרח הוא שתינתן הארץ בפועל (בגשמיות) לישראל.

(אור התורה כרך א, דף 99)

וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול (10,11)

לפעמים יש יהודים שעובדים את הגוי ובוטחים בו, כדרך ישראל בהיותם באשור ומצרים, שהיו עובדים אותם ובוטחים בהם. אבל כשהקב"ה דן את הגוי הזה, רואים ישראל שרק לה' הישועה, ויעשו תשובה ויצאו ברכש גדול.

גם בגלותנו המרה יש הבוטחים ב'אשור' וב'מצרים', וחושבים שישועת ישראל תבוא מהם. הקב"ה דן את 'אשור' ו'מצרים' בדין גדול (נוסף על העונש המגיע להם על חטאיהם ופשעיהם), כדי שבני-ישראל יראו וילמדו שלא לשים את ביטחונם בהם, שכן הם משענת קנה רצוץ. או-אז יעשו תשובה וייגאלו.

(ספר השיחות תש"ג עמ' 55)

יום פטירת הרה"ק ר' לייב בעל יסורים

יום פטירתו של הרה"ק ר' לייב "בעל היסורים" מתלמידי כ"ק אדמו"ר הזקן, ומנוחתו כבוד בעיר צפת.

היה גדול מאוד בתורה וביראת שמים, והראשון - בין חסידי חב"ד - שהתיישב בעיר חברון. בסוף ימיו עבר לעיר צפת ונפטר שם.

לפני פטירתו אמר שכל מי שיהיה בעת צרה ר"ל, ישתטח על קברו ויוושע. עד ימינו פוקדים רבים את קברו.

(תולדות חב"ד בארץ הקודש ע' עג-עד. ימי חב"ד ע' 41)

תקצ"ז

חתונת הרה"ק מהרי"ל מקאפוט

יום חתונת כ"ק אדמו"ר יהודה ליב שניאורסאהן - מהרי"ל מקאפוט - בן כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, עם בתו של ר' שלמה פריידס משקלוב - מגדולי חסידי אדמו"ר הזקן וכ"ק אדמו"ר האמצעי.

הוא היה ה"כותב" את דברי כ"ק אדמו"ר הזקן. כשאסרו את כ"ק אדמו"ר האמצעי בשנת תקפ"ז, אסרו גם אותו.

אדמו"ר האמצעי השתתף בחתונה ואמר כמה מאמרי חסידות.

(מאמרי אדמו"ר האמצעי בראשית ע' תקעח)

תקפ"ה

תרע"ז

אדמו"ר הרשב"ב נ"ע עוזב את העיר ליובאוויטש

כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב עוזב את העיר ליובאוויטש יחד עם בני ביתו ומלווים אחדים (בשל מלחמת עולם הראשונה והתקרבות הגרמנים לאזור ליובאוויטש) בדרכו לעיר רוסטוב על נהר דאן. כשבועיים התעכב בדרכו עד בואו לרוסטוב.

102 שנים בדיוק (מחודש חשון תקע"ד) שימשה העיר ליובאוויטש כמקום מושבם של נשיאי חב"ד. סיפר כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ:

בצאתנו ביום א' ט"ז מר-חשון מליובאוויטש ונסענו לאראל ג' ימים, ובאנו לשם ביום ד' י"ט מר-חשון בשעה שש בערב, הנה בישבנו במרכבה, אמר אבי:

מאה ושתים שנים היתה משפחתנו בליובאוויטש, מאה ושתים שנים מחודש לחודש. סבי אדמו"ר האמצעי התיישב בליובאוויטש (בישיבה של קבע) במר-חשון תקע"ד ובמר-חשון תרע"ז אנו עוזבים את ליובאוויטש. וביאר את המאמר "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחת", ואמר שהמספר ק"ב הוא מספר מרובה ממאה ואחד - שלא לפי ערך ההוספה במספר א', כי ק"ב הוא בגימטריא יסוד וכ"ב אותיות. ליובאוויטש במאה ושתים השנים שלה עשתה יסוד מוסד עם כ"ב אותיות.

(ליקוטי דיבורים ח"א ע' 36)

למרות שכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב עזב את ליובאוויטש, נותרה ישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש עד לקץ תרע"ח, אז נאלצו, בשל המצב הכלכלי, להעבירה לעיר קרמנצ'וג.

"שכל רואיהם יכירום שגרים בארץ הקודש"

שיחות קודש על פרשת השבוע עם הוראות מעשיות, ביקור אדמו"ר, בכירים מארץ ישראל בחלוקת דולרים, וברכה לחולה (ל"ע) שביקש לראות ניסים עכשיו

שבת קודש פרשת לך לך, י"ג חשוון

הרבי נכנס להתוועדות בשעה 13:30 לערך. הקהל שר בינתיים 'היה תהא שנת ניסים', עד שהרבי התיישב. לאחר הקידוש שרו "שיר מזמור" (כרגיל), ואחר-כך החל בשיחה.

שיחה א'

דובר באריכות על ההוראה הנלמדת מתחילת הפרשה, שכל אחד צריך להתנהג באופן נעלה שלא בערך לגבי מה שהתנהג עד עכשיו, "עולם חדש ראה", גם בנוגע לעצמו, וגם בנוגע להשפעה על סביבתו, ובמיוחד כשנמצאים בשנת תש"ג שהראשי תיבות שלה תהא שנת ניסים, הרי בוודאי שמוטל על כל אחד להתנהג באופן של 'נס' לגבי מעמדו ומצבו לפני כן.

בהמשך השיחה אמר שעל ידי הנהגה כזו זוכים למה שנאמר בתחילת הפרשה הבאה "וירא ה' אל אברהם" להתגלות של הקב"ה, וכל אחד צריך שתהא לו תשוקה ורצון שהקב"ה יתגלה אליו, כהסיפור הידוע עם הרבי הרש"ב נ"ע.

בסיום השיחה הקהל ניגן את 'מארש נפוליאון', והרבי עודד בתנועות ראשו.

שיחה ב'

מצינו אצל אברהם אבינו ש"גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה", ומכיוון שלשבת זו הגיעו אורחים מכמה וכמה מקומות ברחבי תבל (ובפרט

כשנמצאים עכשיו בחודש חשוון שמודגש בו העניין של הכנסת אורחים יותר מחודש תשרי), לכן יכבדו אותם באמירת 'לחיים', וכל הקהל יענה להם "לחיים טובים וארוכים" וכו'.

מיד בסיום השיחה הרבי הורה בידו הק' לעבר קבוצת האורחים ממונטריאל שעמדו לצד ה'פירמידה' המערבית שיאמרו 'לחיים' ואח"כ הוסיף (בחיוך): "מזאל מאכן אַ טומל בא די אורחים" (=שיעשו 'רעש' אצל האורחים). האורחים החלו לשיר 'האדרת והאמונה' והקהל הצטרף, והרבי הניף בידו השמאלית לעברם במשך זמן השירה בתנועות חזקות.

שיחה ג'

בהמשך להמדובר בהתוועדות הקודמת על הצורך להקהיל קהילות בכל שבת בכל תפוצות ישראל במשך השנה הבאה, הרי כדי להוסיף באחדותם של המתקהלים כדאי שילמדו (בנוסף לשיעורים הנלמדים בבית הכנסת בשבת "ונהרא נהרא ופשטיה") עניין בפרשת השבוע, כידוע פתגמו של אדמו"ר הזקן ש"צריכים לחיות עם הזמן".

כמו כן, כדאי ללמוד בהזדמנויות אלו גם עניינים מפנימיות התורה (שמודגש בה עניין האחדות) על פרשת השבוע, כמו "אור התורה" לה' צמח צדק' שיש בו כמה חידושים על כל פרשה, וכיוצא בזה בשאר עניינים כפי שיחליט רוב הקהל, לא נוגע כל כך כמות הלימוד, אלא מספיק כמה וכמה רגעים וכיוצא בזה ומכיוון שבכל קהילה יש עניינים שצריך לעורר אודותם - כדאי

לנצל את ההזדמנויות הנ"ל ולעורר ולפקח על צרכי הרבים.

בסיום שיחה זו הקהל ניגן 'פרח בימיו', והרבי שוב עודד בתנועות ידו כשמניף את ידו בעיקר לעבר קבוצת האורחים.

שיחה ד'

בנוסף להמדובר לעיל יש להוסיף גם בנתינה לצדקה, ולכן כדאי שבכל מוסדות החינוך יתאספו לכל הפחות פעם בשבוע (ומה טוב יותר מפעם אחת) כמו בימי שישי ואז ייתן מנהל המוסד מכספו הפרטי או מקופת המוסד לכל אחד מטבע על מנת לתיתו לצדקה בביתו, וזה יעורר גם את אלה שיפגוש בביתו וכו' לנתינה לצדקה, וכדי לא להכביד יתנו מטבע של פרוטה (בתור דוגמא) וזה יעורר את כל אחד ואחד להוסיף מעצמו כפי נדבת לבו הטהור.

על דרך זה כדאי להנהיג בכל מקום ומוסד ציבורי, ויש מקום לומר שגם באומות העולם ינהיגו כך שהרי לכמה דעות עניין הצדקה - הוא משבע מצוות בני נח, שזהו מישוב העולם. ובפרט במדינה זו שעניין הצדקה מקובל על אומות העולם. וסיים שאלה שהגישו בקבוקי יין המשמח שיעלו למעלה ויכריזו כל אחד על עניינו.

אח"כ החלה חלוקת המשקה. הרבי שפך מעט מכיל בקבוק לתוך כוסו (והפעם לא החזיר אח"כ מהכוס לבקבוקים כבכל פעם). אחרון לקח הר' גרייזמן מארץ הקודש עבור הכינוס המרכזי של צעירי אגודת חב"ד לרגל ארבעים שנה לנשיאות הרבי. הנ"ל הכריז על הכינוס וכשסיים, החל הרבי לנגן ניגון ההקפות לאביו ז"ל.

מיד לאחר זה אחז הרבי בשתי ידיו בכוסו המלאה ב'משקה' ו'שתה עד גמירה' ואכל מהמזונות. הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה ב-15:30 לערך.

אחרי כן התפללו תפילת מנחה. בסיום התפילה הגבאי הכריז שמטעם הרבנים ביקשו למסור שבכל ליל שבת קודש יתקיים שיעור בליקוטי שיחות על

פרשת השבוע אחר התפילה (כמדובר בהתוועדות). במוצאי שבת קודש כרבע שעה אחר תפילת ערבית לאחר שהלבנה נראתה בין העבים יצא הרבי מחדרו ל'קידוש לבנה'. כשהגיע לסטענדר הביט בלבנה והסתכל בסידורו, ולאחר שניות אחדות שוב הביט בלבנה והפעם במשך זמן עד שהלבנה נראתה ברור בין העבים, ואח"כ החל באמירת הקידוש לבנה. בסיום הקידוש לבנה בירך את הסובבים 'א' גוט חודש', ונכנס לחדרו הק'.

יום ראשון, י"ד חשוון

חלוקת דולרים

למזכיר הממשלה מר אליקים רובינשטיין - שאמר שבא לארה"ב כדי לסדר פגישה בין נשיא ארה"ב לרה"מ יצחק שמיר ומבקש ברכה - אמר הרבי שימסור ליצחק שמיר שיעמדו בתוקף בעניין ארץ ישראל השלמה, שהרי הוא (שמיר) היה מהיחידים שיצאו נגד הסכמי 'קמפ דייויד' וגם עכשיו צריך לעמוד בתוקף, ושזה לא היה בעקשנות גרידא אלא שיסביר להם שעניין זה, זהו חלק מקיומנו, ושגם האמריקאים בהתיסדותם יצאו נגד שאר המדינות כמו אנגליה וצרפת כי זה היה קשור עם קיומם.

חבר הכנסת רחבעם זאבי (גנדי) שאל את הרבי מה עלינו לעשות במצב זה בארץ? והרבי השיב: עכשיו צריך לראות כמה שיותר להפיץ יהדות תורה ומצוות, שיהיו לא רק תושבי ארץ ישראל אלא גם בני ישראל, שכל רואיהם יכירו שהם גרים בארץ הקודש גם בגשמיות וגם ברוחניות. וזה לא דבר שקשה לפעול אותו כי זה ישנו אצל כל אחד, רק צריך לגלות זאת ובפרט זה יותר קל אצל ילדים קטנים שאין להם את כל החישובים וכו'.

הנ"ל שאל "מה אני צריך לעשות בכנסת?".

הרבי: "שבכל הזדמנות שלך בכנסת תמסור ותדרוש שצריך כעת להפיץ יותר יהדות ותורה ומצוות".

לראש עיריית בני ברק ר' משה אירנשטיין שביקש ברכה עבור ענייני העיר ברכו הרבי שיצליח, ואמר שיצליח על אף כל המניעות וכו'. הנ"ל בישר לרבי

תש"נ / יומן מבית חיינו

הפעם האחרונה שהרבי מספר ימים בביתו, הייתה בתשעת הימים.

תפילת מעריב התקיימה בבית וכולם יכולים היו להיכנס לתפילות בבית. גם בביתו נכנס הרבי לתפילה לבוש בסרטוק משי. בבית כשנכנס לא שרים.

באמירת הקדיש של ילדי שארף הביט עליהם. בסיום התפילה עודד חזק בתנועות ידו להגברת השירה.

יום רביעי, י"ז חשוון

בתפילת שחרית הרבי לבש את הטלית הישנה. בסיום התפילה בירך נוסעים. בסיום תפילת מנחה, לפני שחזר מהתפילה, דיבר עם האדמו"ר ממכנובקה שליט"א מבני ברק.

הנ"ל נתן את ידו ל"שלום עליכם" לרבי והרבי אמר לו "מזל טוב, און זאל זיין בשורות טובות, און יאריך ימים על ממלכתו".

האדמו"ר השיב ברכה לרבי, והרבי אמר: "אמן, בגשמיות ורוחניות". אחר כך המשיך בדרכו לחדרו כשמעודד את השירה בידו.

יום חמישי, י"ח חשוון

תפילת שחרית הייתה כרגיל. בשעה 13:00 לערך נסע לאוהל, וחזר בשעה 18:00 לערך. התפללו מנחה וערבית. הגבאי הכריז שב-770 בשעה 21:30 תתקיים התוועדות חסידים לרגל כ' חשוון יום הולדת אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, והרבי נכנס לחדרו כשמעודד את השירה.

בלילה התקיימה התוועדות של התמימים עם הנהלת הישיבה.

על דבר המקווה ברחוב אחיה השילוני שהבורות של המקווה שרוקנו התמלאו שוב במי גשמים.

והרבי הגיב שהדבר כבר נודע לו, ודיבר עמו על עוד עניינים.

אחד שיש לו בעיות רפואיות קשות אמר לרבי ש"רוצה לראות את הניסים עכשיו", והרבי השיב לו "ברכה והצלחה. בשורות טובות".

אישה אחת עברה עם בנה בן השלוש ל'אופרשניש' וביקשה מהרבי שיגזור מהשערות של הילד. הרבי נטל את המספריים וגזר מעט מהשערות והכניסן לשקית שהייתה מוכנה, ונתן דולר נוסף לילד עבור 'האופרשניש'.

החלוקה נמשכה עד השעה 14:00 לערך. בשעה 15:00 נסע הרבי לאוהל, חזר בשעה 19:00 ונכנס לתפילות מנחה וערבית כרגיל.

יום שני, ט"ו חשוון

היום בתפילת שחרית באמצע חזרת הש"ץ פתח הרבי את רצועות תפילין של יד והוסיף על פרק הזרוע עוד כריכה, וכך נשאר עד סיום התפילה עם 8 כריכות. תפילת מנחה הייתה כרגיל ב-15:45. לאחר תפילת ערבית עמדו הר' משה ירוסלבסקי וזוגתו, מנהלי הכנסת אורחים, והרבי ברכם בנסיעה טובה, והוסיף: "פאָרגעסט נישט אַז (=אל תשכחו ש) גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה".

יום שלישי, ט"ז חשוון

אחר תפילת שחרית בירך הרבי את הנוסעים בנוסח הרגיל, ולאחר תפילת מנחה בירך נוסע ב"נסיעה בהצלחה רבה".

כרבע שעה אחר תפילת מנחה נסע הרבי לביתו.

שלום של אוהבי התורה

ועל ידי שתלמידי חכמים גורמים לשלום בעולם בזכות השלום האמיתי שבתורה שהם לומדים, נגרם גם אצלם "שלום רב" בהתאם לדרגתם - שמתגלה אצלם הרצון והתענוג של עצמותו יתברך, אשר קיימים בתורה.

והיות שכדי לזכות לגילוי זה דרושה עבודה מתוך התבטלות מוחלטת כלפי ה', לעבוד כדי למלא רצון קונו, יש צורך בעניין של "אוהבי תורתך", שאהבתם והתמסרותם לתורה (כולל לימוד שמביא לידי מעשה), אינן נובעות מן החשיבות והמעלות שבתורה עצמה אלא מפני שהיא תורתך - מצד נותן התורה.

אלא שעדיין צריך להבין: אם העבודה של "אוהבי תורתך" היא רק כדי למלא רצון קונו, מתבקש שזו תגרום להם חיות וחשק רב יותר לקיום המצוות מאשר ללימוד התורה, מפני שעיקר רצון ה' מתבצע באמצעות קיום המצוות, בבירור הגשמיות. מדוע אם-כן הם נקראים "אוהבי תורתך" ומייחסים את עבודתם ללימוד התורה דווקא?

הדבר יובן לפי הסבר אדמו"ר הזקן (ת"א וישיב כו, ב) על היתרון הקיים בביטול שנגרם בעת לימוד התורה על פני הביטול שנפעל בקיום המצוות: בעת קיום המצוות האדם מתבטל "כעבד המקיים מצות המלך ועושה דבריו", ואילו ההתבטלות בהתעסקותו בתורה היא באופן ש"דבר ה' זו הלכה... היא המדבר מתוך גרונו". כאן הוא לא ניצב עבד לפני המלך, אלא כל ישותו היא המלך בלבד.

לפי זה יש לומר, שהסיבה שהם נקראים "אוהבי תורתך", למרות שעיקר חיותם היא בקיום המצוות בגלל התבטלותם לרצון ה', היא מפני שקיום המצוות על ידם נעשה בהתבטלות מוחלטת שדומה להתבטלות שבלימוד התורה.

כלומר, הם אינם מקיים את המצוות באופן של עבד הממלא רצון המלך, אלא כל מציאותם היא 'מרכבה' שבאמצעותה מתבצע רצון ה' - על דרך לימוד התורה שלהם. דווקא בזכות התבטלות מוחלטת זו הם זוכים ל"שלום רב", "נחת רוח לבורא".

(מעובד על-פי ליקוטי שיחות חלק טו עמוד 313)

"שְׁלוֹם רַב לְאוֹהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְאֵין לָמוֹ מְכָשׁוּל". (ק"ט, קסה)

במאמר דיבור המתחיל 'שלום רב' שנאמר בשנת תש"ד שואל הרבי הקודם מדוע נאמר הלשון "שלום רב לאוהבי תורתך", הרי לגבי לימוד התורה מתאים יותר הלשון "לומדי תורתך".

ומבאר: כדי להגיע ל"שלום רב" שהתורה מביאה, לא די בלימוד התורה בלבד, אלא דרושה גם אהבת התורה. יתר על כן: אהבת התורה איננה צריכה לנבוע רק מחשיבות ומעלת התורה עצמה, אלא בעיקר מכך שהיא "תורתך" - מצד נותן התורה.

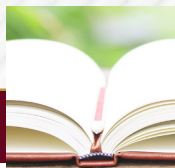
לפי ביאור זה יש להבין: הגמרא (ברכות כסופה) מביאה את הפסוק "שלום רב לאוהבי תורתך" כהוכחה לכך ש"תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם". אם לצורך השגת "שלום רב" דרושה דווקא אהבת התורה, מדוע במאמר עצמו נאמר הביטוי "תלמידי חכמים", שפירושו אנשים הלומדים את התורה, ולא מודגש שהם אוהבים את התורה?

ההסבר לכך: הפסוק "שלום רב לאוהבי תורתך" אינו מובא בגמרא רק כדי לשמש הוכחה לכך שתלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שאת זה אפשר ללמוד מהמאמר "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם", אלא כדי להוסיף עניין אחר: על ידי זה שתלמידי חכמים גורמים לריבוי שלום בעולם, זוכים גם הם ל"שלום רב", אפילו ביחס אליהם, "שלום" מסוג הנעלה יותר מן ה"שלום" שהם מביאים לעולם.

השלום האמיתי איננו רק שההתנגדות מנוצחת ונעשה שלום, אלא המציאות המנגדת איננה קיימת עוד ואז ישנו שלום ממילא. אופן זה של שלום קיים רק אצל עצמותו יתברך, כיוון שהוא איננו מוגבל באמת, ואין לו שום הגדרות, ולכן לא תיתכן מציאות בעולם שהיא מנוגדת והפכית לו.

וזוהי התוספת של הפסוק "שלום רב לאוהבי תורתך" על המאמר "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם":

בכוחם של תלמידי חכמים להשכין שלום בעולם - לאחד שני הפכים: את העולם, שהוא 'מעלים' ומנגד לאלקות, ואת האלקות, בזכות ה"שלום רב" - השלום האמיתי שנמצא בתורה, ששורשו בעצמותו יתברך.

הלכות ומנהגי חב"ד

בקריאת ההפטרה, קרא הרבי "וקוֹי ה' יחליפו כוח" (ישעיה מ, לא) כאשר הצייר תחת הוא"ו³.
סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה - מוצאי שבת בשעה 9.45.

יום שני

ט"ו במרחשוון

תענית 'שני' בתרא.

(3) הרה"ח ר' יוסף יצחק של אופן והרה"ח ר' טוביה של זילברשטרום (האחרון כתב על כך לביתו כששמע זאת לראשונה מפי הרבי, כיוון שבמקומו למד לקרוא אחרת), כדעת האבן-עזרא שהביא המנחת-שי בתהילים (לזט), וכן הוא במסורה שב'מקראות גדולות' שלו ושלנו, וכן נדפס בחומש 'תורה תמימה' שממנו קרא הרבי את ההפטרות. ולא כדעת הרד"ק והמנחת-שי עצמו, וכנדפס בחומש היידנהיים, בתנ"ך קורן, בתנ"ך ברויאר (שממנו נעתק 'ספר ההפטרות - חב"ד', הוצאת קה"ת תשנ"ה) ובתיקון 'איש מצליח', שם הצייר תחת הוי"ד וקוראים וקוֹי. זאת למרות שלפי דעת הראב"ע והמסורה הנ"ל הרי בתהילים שם צריך לקרוא "וקוֹי", ולמעשה בכל ספרי התהילים, גם בתהילים 'אוהל יוסף יצחק' שלנו, נדפס שם "וקוֹי", אם-כי לא ידוע איך קרא הרבי שם. וראה בקשר למסורה מול הנהגות ב'התקשרות', גיליונות תש"ב, תשמ"ו.

* הדלקת נש"ק (תמיד): "אף שהדלקת הנרות היא על-ידי בעלת-הבית (עקרת הבית), מכל מקום מנהג ישראל שגם הבעל משתתף בזה (באופן סמלי על-כל-פנים) על-ידי הסיוע בהכנות לזה, כגון בהגשת הגפרורים או הנרות וכיוצא-בזה"¹.

שבת קודש פרשת לך-לך²

י"ג במרחשוון

הפטרה: "למה תאמר יעקב - ישראל תתהלל" (ישעיה מ-מא).

(1) משיחת כ"ג אייר תשמ"ט לנשי ובנות חב"ד, התועדויות תשמ"ט ח"ג עמ' 209 הערה 25. ולהעיר שבש"ע אדמו"ר הזקן (סי' רסג ס"ה, ממג"א שם בשם כתבי האריז"ל) נפסק ש"טוב שהוא יתעסק בתיקון הפתילות והנרות" [ואגב: ב'רשימות היומן' עמ' תכו נאמר "לא נהגין להבהב נר של שבת קודם ההדלקה", בניגוד להנפסק בשו"ע אדה"ז סי' רסד סי"ד שמנהג יפה הוא להבהב "כדי שתהיה מחורכת ותדליק יפה". ואולי בנרות של ימינו א"צ לזה. וראה ב'התקשרות' גיליון תרפ"ט].
(2) כן הוא שם הפרשה בתורה-אור, תורת-חיים, עד היום-יום ולקוטי-שיחות ועד בכלל.

הזמן תפילין ומזוזות
עם 'תו פיקוח חב"ד' -
ותהנה מאחריות ומשקט נפשי

שליח בארץ או בחו"ל?
"תו פיקוח חב"ד"
מקפידים לתת לך את הטוב ביותר

הגהה ובקרה כפולה | אחריות | רמות הידור

10mivtzoim.co.il

תו פיקוח חב"ד
- יש על מי לסמוך!

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־נָךְ מֵאַרְצְךָ
וּמִמְּלַחְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אָרָאךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־נָךְ מֵאַרְצְךָ
וּמִמְּלַחְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךְ׃
וַאֲמַר יִי לְאַבְרָם אֵיזֶל לָךְ מֵאַרְעֶךָ וּמִמְּלַחְתְּךָ
וּמִבֵּית אָבִיךָ לְאַרְעָא דִּי אַחְזָנָךְ׃ ב וַאֲעֻשֶׂךָ לְגֹי
גָדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדִּלָּה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרָכָה׃ וַאֲעֻשֶׂךָ
לְגֹי גָדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדִּלָּה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרָכָה׃
וְאֶעֱבְדְנָךְ לַעַם סָגִי וְאַבְרָכְנָךְ וְאַרְבִּי שְׁמֶךָ וְיִתְּהָא
מִבְּרֶךְ׃ ג וְאַבְרָכָה מִבְּרִיךְ וּמִקְלָלָךְ אָאֵר
וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה׃ וְאַבְרָכָה
מִבְּרִיךְ וּמִקְלָלָךְ אָאֵר וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל מִשְׁפַּחַת
הָאָדָמָה׃ וְאַבְרָךְ מִבְּרָכְךָ וּמִלְטָךְ אֵילוּט
וְיִתְּכַרְכוּן בְּדִילָךְ כָּל זָרְעִית אַרְעָא׃ ד וַיֵּלֶךְ אַבְרָם
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לוֹט וְאַבְרָם
בֶּן־חָמֶשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן׃
וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לוֹט
וְאַבְרָם בֶּן־חָמֶשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ
מִחָרָן׃ וַאֲזַל אַבְרָם כְּמָא דְּמַלִּיל עִמָּה יִי וַאֲזַל
עִמָּה לוֹט וְאַבְרָם בֶּר שִׁבְעִין וְחָמֶשׁ שָׁנִין בְּמַפְקָה
מִחָרָן׃ ה וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שְׂרָי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט
בְּנֵי־אָחָיו וְאֶת־כָּל־רִכְוֹשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת־
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־עָשׂוּ בַּחֲרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה
כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן׃ וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שְׂרָי
אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בְּנֵי־אָחָיו וְאֶת־כָּל־רִכְוֹשָׁם אֲשֶׁר
רָכְשׁוּ וְאֶת־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־עָשׂוּ בַּחֲרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת
אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן׃ וַיְדַבֵּר אַבְרָם יְת
שָׂרִי אֶתְתָּה וְיִת לוֹט בֶּר אַחֻיָּה וְיִת כָּל קִנְיָהוֹן
דִּי קִנּוּ וְיִת נַפְשָׁתָא דְשַׁעֲבִידוּ לְאוֹרִיתָא בַּחֲרָן
וַיִּפְקֻ לְמִיזַל לְאַרְעָא דְכְּנָעַן וְאֹתוֹ לְאַרְעָא דְכְּנָעַן׃
ו וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בְּאָרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכֵם עַד אֱלֹן
מוֹרָה וַחֲכַנְעִי אִז בְּאָרֶץ׃ וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בְּאָרֶץ עַד
מְקוֹם שָׁכֵם עַד אֱלֹן מוֹרָה וַחֲכַנְעִי אִז בְּאָרֶץ׃

וַיִּמְרוּן אֶת־הָאֱלֹהִים דָּא וַיִּקְטְלוּן יְתִי וַיִּתִּיךְ יִקְיָמוֹן:
 י אִמְרִינָא אַחְתִּי אֵת לְמַעַן יִטְבַּחְלִי בְּעִבְרִיךְ
 וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלָךְ: אִמְרִינָא אַחְתִּי אֵת לְמַעַן
 יִטְבַּחְלִי בְּעִבְרִיךְ וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלָךְ: אִמְרִי כֵּעַן
 אַחְתִּי אֵת בְּדִיל דִּי־יִטְבַּח לִי בְּדִילְךְ וְתִתְקִים נַפְשִׁי
 בְּפִתְגָמִיכִי:

שני י ויהי כבוא אברהם מצרימה ויראו המצרים
 את־האשה כִּי־יָפָה הִוא מֵאֹד: ויהי כבוא
 אברהם מצרימה ויראו המצרים את־האשה כִּי־
 יָפָה הִוא מֵאֹד: והנה כד על אברהם למצרים וחזו
 מצראי ית אתתא ארי שפירא היא לחדא:
 ט ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל־
 פרעה ותקח האשה בית פרעה: ויראו אתה
 שרי פרעה ויהללו אתה אל־פרעה ותקח האשה
 בית פרעה: וחזו יתה רבכבי פרעה ושפחו יתה
 לפרעה ואדברת אתתא לבית פרעה: ט ולאברהם
 היטיב בעבורה ויהי־לו צאן־ובקר וחמלים
 ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים: ולאברהם
 היטיב בעבורה ויהי־לו צאן־ובקר וחמלים
 ועבדים ושפחות ואתנת וגמלים: ולאברהם אוטיב
 בדילה וכו' לה צאן ותורין וחמרין ועבדין
 ואמהן ואתנן וגמלין: י וינעם יהוה אֶת־פרעה
 נגעים גדלים ואת־ביתו על־דבר שרי אשת
 אברהם: וינעם יהוה אֶת־פרעה נגעים גדלים
 ואת־ביתו על־דבר שרי אשת אברהם: ואיתי יי
 על פרעה מכתשין רבךבין ועל אנש ביתה על
 עיסק שרי אפת אברהם: יי ויקרא פרעה לאברהם
 ויאמר מה־זאת עשית לי למה לא־הגדת לי
 כי אשתך הוא: ויקרא פרעה לאברהם ויאמר
 מה־זאת עשית לי למה לא־הגדת לי כי אשתך
 הוא: וקרא פרעה לאברהם ואמר מה דא עבדת
 לי למה לא חוייתא לי ארי אתתך היא: יט למה
 אמרת אחתי הוא ואקח אתה לי לאשה ועתה
 הנה אשתך קח ולך: למה אמרת אחתי הוא

ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך:
 למא אמת אַחְתִּי היא ודברית יתה לי לאתו
 וכען הא אתתך דבר ואיזל: כ ויצו עליו פרעה
 אנשים וישלחו אתו ואת־אשתו ואת־כל־
 אֲשֶׁר־לו: ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו
 ואת־אשתו ואת־כל־אֲשֶׁר־לו: ופקיד עלוהי
 פרעה גוברין ואליאיו יתה וית אתתה וית כל
 דילה: א ויעל אברהם מצרים הוא ואשתו
 וכל־אֲשֶׁר־לו ולוט עמו הנגבה: ויעל אברהם
 מצרים הוא ואשתו וכל־אֲשֶׁר־לו ולוט עמו
 הנגבה: וסליק אברהם מצרים הוא ואתתה וכל
 דילה ולוט עמו לדרומא: ב ואברהם כבד מאד
 במקנה בכסף ובזהב: ואברהם כבד מאד במקנה
 בכסף ובזהב: ואברהם תקיף לחדא בכעירא
 בכספא ובדהבא: ג וילך למסעיו מנגב ועד־
 בית־אל עד־המקום אשר־היה שם אהלה
 בתחלה בין בית־אל ובין העי: וילך למסעיו
 מנגב ועד־בית־אל עד־המקום אשר־היה שם
 אהלה בתחלה בין בית־אל ובין העי: ואזל
 למטלנהי מדרומא ועד בית אל עד אתרא די
 פרס תמן משפנה בקדמיתא בין בית אל ובין
 עי: ד אל־מקום המזבח אשר־עשה שם
 בראשנה ויקרא שם אברהם בשם יהוה: אל־
 מקום המזבח אשר־עשה שם בראשנה ויקרא
 שם אברהם בשם יהוה: לאתר מדפחא די עבד
 תמן בקדמיתא וצלי תמן אברהם בשמא דיי:

שליש ה וגם־ללוט החלך את־אברהם היה צאן־
 ובקר ואהלים: וגם־ללוט החלך את־אברהם היה
 צאן־ובקר ואהלים: ואף ללוט דאזיל עם אברהם
 הנה צאן ותורין ומשפנין: ו ולא־נשא אתם
 הארץ לשבת יחדו כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא
 יָכְלוּ לְשַׁבֵּת יַחְדָּו: ולא־נשא אתם הארץ לשבת
 יחדו כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁבֵּת יַחְדָּו:
 ולא סוכרת יתהון ארעא למיתב פחדא ארי הנה

קִנְיָהוֹן סָגִי וְלֹא יָכִילוּ לְמִיתָב כַּחֲדָא : וְיִהְיִי רִיב
 בֵּין רַעֲי מִקְנֵה־אֲבָרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנֵה־לֹט
 וְהַכְנַעְנִי וְהַפְרוֹי אֹז יֵשֵׁב בְּאַרְצָא : וְיִהְיִי רִיב בֵּין
 רַעֲי מִקְנֵה־אֲבָרָם וּבֵין רַעֲי מִקְנֵה־לֹט וְהַכְנַעְנִי
 וְהַפְרוֹי אֹז יֵשֵׁב בְּאַרְצָא : וְהָיוּ מִצְוֹתָא בֵּין רַעֲי
 בַּעֲרִיָּה דְאֲבָרָם וּבֵין רַעֲי בַּעֲרִיָּה דְלֹט וּכְנַעֲנָא
 וּפְרוֹזָא כֻּכָּן יִתִּיב בְּאַרְעָא : וְיֵאמֹר אֲבָרָם
 אֶל־לֹט אֶל־נָא תְּהִי מְרִיבָהּ בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין
 רַעֲי וּבֵין רַעֲיָךְ כִּי־אֲנִישִׁים אֲחִים אֲנַחְנוּ : וְיֵאמֹר
 אֲבָרָם אֶל־לֹט אֶל־נָא תְּהִי מְרִיבָהּ בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין
 רַעֲי וּבֵין רַעֲיָךְ כִּי־אֲנִישִׁים אֲחִים אֲנַחְנוּ : וְאָמַר
 אֲבָרָם לְלֹט לֹא כַּעַן תְּהִי מִצְוֹתָא בֵּינָא וּבֵינְךָ
 וּבֵין רַעֲוִתִּי וּבֵין רַעֲוֹתָךְ אֲרִי גּוֹבְרִין אֲחִין אֲנַחְנָא :
 ט הֲלֹא כָּל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הַפֶּדֶר נָא מַעֲלִי אִם־
 הַשְׂמָאֵל וְאִימְנָה וְאִם־הִימִין וְאִשְׁמְאִילָהּ : הֲלֹא
 כָּל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הַפֶּדֶר נָא מַעֲלִי אִם־הַשְׂמָאֵל
 וְאִימְנָה וְאִם־הִימִין וְאִשְׁמְאִילָהּ : הֲלֹא כָּל אֲרַעָא
 קְדָמָךְ אֲתַפְרֹשׁ כַּעַן מְלוֹתִי אִם אֶת לְצַפּוֹנָא וְאֶנָּא
 לְדְרוֹמָא וְאִם אֶת לְדְרוֹמָא וְאֶנָּא לְצַפּוֹנָא :
 י וְיִשְׂאֵל לֹט אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־כָּל־כֶּפֶר הִירְדֵּן
 כִּי כָּלָה מִשְׁקָהּ לִפְנֵי ו שַׁחַת יְהוָה אֶת־סְדֹם
 וְאֶת־עַמּוּדָה בְּגֹן־יְהוָה בְּאַרְצָא מִצְרִים בְּאֶבֶה
 צַעַר : וְיִשְׂאֵל לֹט אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־כָּל־כֶּפֶר
 הִירְדֵּן כִּי כָּלָה מִשְׁקָהּ לִפְנֵי ו שַׁחַת יְהוָה אֶת־סְדֹם
 וְאֶת־עַמּוּדָה בְּגֹן־יְהוָה בְּאַרְצָא מִצְרִים בְּאֶבֶה צַעַר :
 וְזָקַף לֹט יָת עֵינָיו וַיַּחַד יָת כָּל מִישֵׁר יִרְדְּנָא
 אֲרִי כָּלָה בֵּית שֶׁקִּיא קָדָם חֲבָלוֹת יִי יָת סְדוֹם וְיָת
 עַמּוּדָה בְּגִינְתָא דִּי בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם מְטִי לְצַעַר :
 יא וַיִּבְחַרְלוּ לֹט אֶת כָּל־כֶּפֶר הִירְדֵּן וַיִּסַּע לֹט
 מִקְדָּם וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מַעַל אַחֲיו : וַיִּבְחַרְלוּ לֹט
 אֶת כָּל־כֶּפֶר הִירְדֵּן וַיִּסַּע לֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ
 מַעַל אַחֲיו : וַיִּבְחַר לָהּ לֹט יָת כָּל מִישֵׁר יִרְדְּנָא
 וַיִּנטַל לֹט מִלְּקַדְמִין וְאֲתַפְרְשׁוּ גְבֵר מְלוֹת אַחֲוִיָּה :
 יב אֲבָרָם יֵשֵׁב בְּאַרְצָא־כְּנַעַן וְלֹט יֵשֵׁב בְּעַרְי

הַכְּפָר וַיֵּאֱהָל עַד־סְדֹם : אֲבָרָם יֵשֵׁב בְּאַרְצָא־כְּנַעַן
 וְלֹט יֵשֵׁב בְּעַרְי הַכְּפָר וַיֵּאֱהָל עַד־סְדֹם : אֲבָרָם
 יִתֵּב בְּאַרְעָא דְכְּנַעַן וְלֹט יִתֵּב בְּקִירוֹי מִישְׁרָא
 וּפְרָס עַד סְדוֹם : יג וְאֲנִישֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים
 לַיהוָה מְאֹד : וְאֲנִישֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה
 מְאֹד : וְאֲנִישֵׁי דְסְדוֹם בִּישִׁין בְּמִמוֹנְהוֹן וְחִיבִין
 בְּגִוְיָתְהוֹן קָדָם יי לַחֲדָא : יד וַיְהִיָּה אָמַר אֶל־
 אֲבָרָם אַחֲרֵי הַפֶּדֶר־לֹט מַעֲמֹז שָׂא נָא עֵינֶיךָ
 וְרֹאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׂם צִפְנָה וְנִגְבָּה
 וְקִדְמָה וַיֹּמַת : וַיְהִיָּה אָמַר אֶל־אֲבָרָם אַחֲרֵי
 הַפֶּדֶר־לֹט מַעֲמֹז שָׂא נָא עֵינֶיךָ וְרֹאֵה מִן־הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר־אַתָּה שָׂם צִפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וַיֹּמַת : וַיִּי
 אָמַר לְאֲבָרָם בַּתֵּר דְּאֲתַפְרֹשׁ לֹט מַעֲמָה זָקוּף כַּעַן
 עֵינֶךָ וַיַּחַד מִן אֲתַרָּא דְאַתְּ תַּמָּן לְצַפּוֹנָא וּלְדְרוֹמָא
 וּלְמִדְיָנָא וּלְמַעֲרָבָא : טו כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֵה לְךָ אֲתַנְנָה וְלִזְרַעְךָ עַד־עוֹלָם :
 כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֵה לְךָ אֲתַנְנָה
 וְלִזְרַעְךָ עַד־עוֹלָם : אֲרִי יָת כָּל אֲרַעָא דִּי אַתְּ חֲזִי
 לְךָ אֲתַנְנָה וְלִבְנֶיךָ עַד עֶלְם : טז וְשָׂמַתִּי אֶת־זֶרְעֶךָ
 בְּעַפְרַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר ו אִם־יִוֹכַל אִישׁ לְמָנוֹת
 אֶת־עַפְרַר הָאָרֶץ גַּם־זֶרְעֶךָ יִמְנָה : וְשָׂמַתִּי אֶת־
 זֶרְעֶךָ בְּעַפְרַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר ו אִם־יִוֹכַל אִישׁ לְמָנוֹת
 אֶת־עַפְרַר הָאָרֶץ גַּם־זֶרְעֶךָ יִמְנָה : וְאֲשׁוּי יָת בְּנֶיךָ
 סְגִיאִין בְּעַפְרָא דְאַרְעָא כְּמָא דִּי לֹא אָפְשֵׁר לְגַבֵּר
 לְמַמְנֵי יָת עַפְרָא דְאַרְעָא אַף בְּנֶיךָ לֹא יִתְמַנְנוּ :
 יז קוֹם הִתְחַלֵּךְ בְּאַרְצָא לְאַרְפָּה וּלְרַחֲבָה כִּי לְךָ
 אֲתַנְנָה : קוֹם הִתְחַלֵּךְ בְּאַרְצָא לְאַרְפָּה וּלְרַחֲבָה כִּי
 לְךָ אֲתַנְנָה : קוֹם חֲלִיד בְּאַרְעָא לְאַרְפָּה וּלְפַתִּיָּה
 אֲרִי לְךָ אֲתַנְנָה : יח וַיֵּאֱהָל אֲבָרָם וַיָּבֵא וַיֵּשֵׁב
 בְּאֵלְנֵי מִמְרָא אֲשֶׁר בְּחִבְרוֹן וּבְנֵי־שָׁם מִזְבַּח
 לַיהוָה : וַיֵּאֱהָל אֲבָרָם וַיָּבֵא וַיֵּשֵׁב בְּאֵלְנֵי מִמְרָא
 אֲשֶׁר בְּחִבְרוֹן וּבְנֵי־שָׁם מִזְבַּח לַיהוָה : כ וּפְרָס
 אֲבָרָם וְאַתָּא וַיִּתֵּב בְּמִישְׁרֵי מִמְרָא דִּי בְּחִבְרוֹן
 וַיָּבֵא תַּמָּן מִדְּבָחָא קָדָם יי :

פֶּאֶרְן אֲשֶׁר עַל־הַמִּדְבָּר: וְיֵת חוֹרָאֵי דִי כְּטוּרְהוֹן
דְּשַׁעִיר עַד מִיִּשְׁר פֶּאֶרְן דְּסָמִיךְ עַל מִדְבָּרָא:
וְיִשְׁבּוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵין מִשְׁפָּט הוּא קָדֵשׁ וַיָּבֹאוּ
אֶת־כָּל־שְׂדֵה הָעַמְלָקִי וְגַם אֶת־הָאֲמֹרִי הַיִּשְׁבֵּב
בְּחֻצָּצֶן תִּמְרוֹ: וַיִּשְׁבּוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵין מִשְׁפָּט הוּא
קָדֵשׁ וַיָּבֹאוּ אֶת־כָּל־שְׂדֵה הָעַמְלָקִי וְגַם אֶת־הָאֲמֹרִי
הַיִּשְׁבֵּב בְּחֻצָּצֶן תִּמְרוֹ: וְתָבוּ וְאָתוּ לְמִיִּשְׁר פְּלוּג
דִּינָא הִיא רָקִם וּמַחוּ יֵת כָּל חֻקְלָא עֲמֻלְקָאָה וְאַף
יֵת אֲמוֹרָאָה דִּיתִיב בְּעֵין גְּדִי: ה וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סָדָם
וּמֶלֶךְ עַמּוּדָה וּמֶלֶךְ אֲדָמָה וּמֶלֶךְ כְּתִיב צַבִּיִּים
קִרֵּי צַבִּוּיִם וּמֶלֶךְ בָּלַע הוּא־צָעֵר וַיַּעֲרְכוּ אֹתָם
מִלְחָמָה בְּעֶמְקַת הַשָּׂדִים: וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סָדָם וּמֶלֶךְ
עַמּוּדָה וּמֶלֶךְ אֲדָמָה וּמֶלֶךְ צַבִּוּיִם וּמֶלֶךְ בָּלַע
הוּא־צָעֵר וַיַּעֲרְכוּ אֹתָם מִלְחָמָה בְּעֶמְקַת הַשָּׂדִים:
וַיִּפֶּק מֶלֶכָא דְסָדוּם וּמֶלֶכָא דְעַמּוּדָה וּמֶלֶכָא
דְּאֲדָמָה וּמֶלֶכָא דְצַבִּוּיִם וּמֶלֶכָא דְבָלַע הִיא צוּעֵר
וּסְדָרוּ עֲמַהוֹן קִרְבָּא בְּמִיִּשְׁר חֻקְלָא: ט אֵת
כְּדָרְלַעְמָר מֶלֶךְ עֵילָם וְתַדְעַל מֶלֶךְ גּוֹיִם
וְאַמְרָפֶּל מֶלֶךְ שְׁנַעַר וְאַרְיוֹד מֶלֶךְ אֱלָסָר
אַרְבַּעַת מְלָכִים אֶת־הַחֲמִשָּׁה: אֵת כְּדָרְלַעְמָר
מֶלֶךְ עֵילָם וְתַדְעַל מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶּל מֶלֶךְ שְׁנַעַר
וְאַרְיוֹד מֶלֶךְ אֱלָסָר אַרְבַּעַת מְלָכִים אֶת־הַחֲמִשָּׁה:
עִם כְּדָרְלַעְמָר מֶלֶכָא דְעֵילָם וְתַדְעַל מֶלֶכָא
דְּעַמְמִין וְאַמְרָפֶּל מֶלֶכָא דְבָבֶל וְאַרְיוֹד מֶלֶכָא
דְּאֱלָסָר אַרְבַּעַת מְלָכִין לְקַבִּיל חֲמִשָּׁא: י וְעַמְמָן
הַשָּׂדִים בְּאֶרֶת בְּאֶרֶת חֲמֹר וַיִּגְסּוּ מֶלֶךְ־סָדָם
וְעַמּוּדָה וַיִּפְלוּ־שָׁמָּה וְהַנְּשֹׂאִים הָרָה נָסוּ: וְעַמְמָן
הַשָּׂדִים בְּאֶרֶת בְּאֶרֶת חֲמֹר וַיִּגְסּוּ מֶלֶךְ־סָדָם
וְעַמּוּדָה וַיִּפְלוּ־שָׁמָּה וְהַנְּשֹׂאִים הָרָה נָסוּ: וּמִיִּשְׁר
חֻקְלָא בִּירִין בִּירִין מִסָּקֵן חִימְרָא וַעֲרָקוּ מֶלֶכָא
דְסָדוּם וְעַמּוּדָה וַיִּפְלוּ תַמָּן וַדָּאֲשַׁתָּארוּ לְטוּרָא
עֲרָקוּ: יא וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רֶכֶשׁ סָדָם וְעַמּוּדָה
וְאֶת־כָּל־אֲכָלָם וַיִּלְכּוּ: יב וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רֶכֶשׁ סָדָם
וְעַמּוּדָה וְאֶת־כָּל־אֲכָלָם וַיִּלְכּוּ: וְשָׁבוּ יֵת כָּל קִנְיָנָא

רַבִּיעִי א וַיְהִי בְיָמֵי אַמְרָפֶּל מֶלֶךְ־שְׁנַעַר אַרְיוֹד
מֶלֶךְ אֱלָסָר כְּדָרְלַעְמָר מֶלֶךְ עֵילָם וְתַדְעַל מֶלֶךְ
גּוֹיִם: וַיְהִי בְיָמֵי אַמְרָפֶּל מֶלֶךְ־שְׁנַעַר אַרְיוֹד מֶלֶךְ
אֱלָסָר כְּדָרְלַעְמָר מֶלֶךְ עֵילָם וְתַדְעַל מֶלֶךְ גּוֹיִם:
וְהָיָה בְּיוֹמֵי אַמְרָפֶּל מֶלֶכָא דְבָבֶל אַרְיוֹד מֶלֶכָא
דְּאֱלָסָר כְּדָרְלַעְמָר מֶלֶכָא דְעֵילָם וְתַדְעַל מֶלֶכָא
דְּעַמְמִין: כ עָשׂוּ מִלְחָמָה אֶת־בָּרַע מֶלֶךְ סָדָם
וְאֶת־בְּרִשָׁע מֶלֶךְ עַמּוּדָה שְׁנַעַב א מֶלֶךְ אֲדָמָה
וְשִׁמְאָבֶר מֶלֶךְ כְּתִיב צַבִּיִּים קִרֵּי צַבִּוּיִם וּמֶלֶךְ
בָּלַע הוּא־צָעֵר: עָשׂוּ מִלְחָמָה אֶת־בָּרַע מֶלֶךְ סָדָם
וְאֶת־בְּרִשָׁע מֶלֶךְ עַמּוּדָה שְׁנַעַב א מֶלֶךְ אֲדָמָה
וְשִׁמְאָבֶר מֶלֶךְ צַבִּוּיִם וּמֶלֶךְ בָּלַע הוּא־צָעֵר: סְדָרוּ
(נ"י עֲבָדוּ) קִרְבָּא עִם בָּרַע מֶלֶכָא דְסָדָם וְעִם
בְּרִשָׁע מֶלֶכָא דְעַמּוּדָה שְׁנַעַב מֶלֶכָא דְאֲדָמָה
וְשִׁמְאָבֶר מֶלֶכָא דְצַבִּוּיִם וּמֶלֶכָא דְבָלַע הִיא צָעֵר:
ג כָּל־אֵלֶּה חִבְּרוּ אֶל־עֶמְקַת הַשָּׂדִים הוּא יֵם
הַמֶּלַח: כָּל־אֵלֶּה חִבְּרוּ אֶל־עֶמְקַת הַשָּׂדִים הוּא יֵם
הַמֶּלַח: כָּל אֵלֶּין אֶתְכַנְּשׁוּ לְמִיִּשְׁר חֻקְלָא הוּא
אֶתֶר יִמָּא דְמִלְחָא: ד שְׁתֵּים עָשָׂר שָׁנָה עָבְדוּ
אֶת־כְּדָרְלַעְמָר וּשְׁלֹש־עָשָׂר שָׁנָה מָרְדּוּ:
שְׁתֵּים עָשָׂר שָׁנָה עָבְדוּ אֶת־כְּדָרְלַעְמָר וּשְׁלֹש־
עָשָׂר שָׁנָה מָרְדּוּ: תִּרְתִּי עֶשֶׂר שָׁנִין פִּלְחוּ יֵת
כְּדָרְלַעְמָר וְתִלְתַּת עָשָׂרִי שָׁנִין מָרְדּוּ: ה וּבְאַרְבַּעַת
עָשָׂר שָׁנָה בָּא כְּדָרְלַעְמָר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר
אֵתוּ וַיָּבֹאוּ אֶת־רָפָאִים בְּעֶשְׂתֵּיתָת קִרְנִים וְאֶת־
הַזּוּזִים בָּהֶם וְאֵת הָאִמּוּיִם בְּשׂוּה קִרְיָתִים:
וּבְאַרְבַּעַת עָשָׂר שָׁנָה בָּא כְּדָרְלַעְמָר וְהַמְּלָכִים
אֲשֶׁר אֵתוּ וַיָּבֹאוּ אֶת־רָפָאִים בְּעֶשְׂתֵּיתָת קִרְנִים
וְאֶת־הַזּוּזִים בָּהֶם וְאֵת הָאִמּוּיִם בְּשׂוּה קִרְיָתִים:
וּבְאַרְבַּעַת עָשָׂרִי שָׁנִין אֶתָּא כְּדָרְלַעְמָר וּמִלְכִּיא
דְּעַמָּה וּמַחוּ יֵת גְּבִרָא דִי בְּעֶשְׂתֵּיתָת קִרְנִים וְיֵת
תְּקִיפָא דְבְּהֶמְתָּא וְיֵת אִימְתָּנִי דְּבִשְׂוה קִרְיָתִים:
ו וְאֶת־הַחֲרִי בְּהִרְרָם שְׁעִיר עַד אֵיל פֶּאֶרְן אֲשֶׁר
עַל־הַמִּדְבָּר: וְאֶת־הַחֲרִי בְּהִרְרָם שְׁעִיר עַד אֵיל

לקראתו אחרי שובו מהכות את־בְּרִלְעָמֶר וְאֵת־
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עַמֶּק שׁוֹה הוּא עִמָּם
הַמֶּלֶךְ: וַיִּפֶּק מֶלֶכָא דְסָדוּם לְקַדְמוֹתָהּ בְּתֵר דְּתֵב
מִלְמַמְחֵי יֵת בְּרִלְעָמֶר וְיֵת מִלְכָּא דִּי עַמָּה
לְמִישֵׁר מִפְּנֵא הוּא אֶתֶר בֵּית רִיסָא דְמֶלֶכָא:
יֵה וּמִלְכִּי־צִדְקָא מֶלֶךְ שְׁלָם הוֹצִיא לָחֶם וַיֵּינן וְהוּא
כִּהֵן לֹאֵל עֲלִיּוֹן: וּמִלְכִּי־צִדְקָא מֶלֶךְ שְׁלָם הוֹצִיא
לָחֶם וַיֵּינן וְהוּא כִּהֵן לֹאֵל עֲלִיּוֹן: וּמִלְכִּי צִדְקָא
דִּירוּשְׁלָם אֶפִיק לָחֶם וְחִמֵּר וְהוּא מִשְׁמֵשׁ קָדָם
אַל עֲלֵאָה: יֵה וַיְבִרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אֲבָרָם לֹאֵל
עֲלִיּוֹן קִנְהָ שָׁמַיִם וְאַרְצָ: וַיְבִרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ
אֲבָרָם לֹאֵל עֲלִיּוֹן קִנְהָ שָׁמַיִם וְאַרְצָ: וַיְבִרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר
בְּרוּךְ אֲבָרָם לֹאֵל עֲלֵאָה דְקִנְיָנָה שְׁמִיא וְאַרְעָא:
כּ וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרִיד בִּידֵךְ וַיִּתֵּן
לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל: וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרִיד
בִּידֵךְ וַיִּתֵּן־לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל: וּבְרוּךְ אֵל עֲלֵאָה
דְּמִסֵּר סִנְאָךְ בִּידֵךְ וַיִּהֵב לָהּ חֵד מִן עֶסְרָא מִכָּל־אֵל:
חֲמִישִׁי כֹּא וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סָדוּם אֶל־אֲבָרָם תִּן־לִי
הַנֶּפֶשׁ וְהַרְכָּשׁ כַּחֲלָךְ: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סָדוּם אֶל־
אֲבָרָם תִּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהַרְכָּשׁ כַּחֲלָךְ: וַיֹּאמֶר מֶלֶכָא
דְסָדוּם לְאֲבָרָם הֵב לִי נֶפֶשְׁתָּא וְקִנְיָנָא (נ"א סב)
דְּכֹר לָךְ: כּב וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל־מֶלֶךְ סָדוּם
הַרְמֹתִי יָדִי אֶל־יְהוָה אֵל עֲלִיּוֹן קִנְהָ שָׁמַיִם
וְאַרְצָ: וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל־מֶלֶךְ סָדוּם הַרְמֹתִי יָדִי
אֶל־יְהוָה אֵל עֲלִיּוֹן קִנְהָ שָׁמַיִם וְאַרְצָ: וַיֹּאמֶר
אֲבָרָם לְמֶלֶכָא דְסָדוּם אֲרִימִית יָדִי בְּצִלּוֹ קָדָם יֵי
קָדָם אֵל עֲלֵאָה דְקִנְיָנָה שְׁמִיא וְאַרְעָא: כּג אִם־
מַחוּט וְעַד שְׂרֹוד־נֶעַל וְאִם־אֶקַּח מִכָּל־אֲשֶׁר־לָךְ
וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשֵׂרְתִּי אֶת־אֲבָרָם: אִם־
מַחוּט וְעַד שְׂרֹוד־נֶעַל וְאִם־אֶקַּח מִכָּל־אֲשֶׁר־לָךְ
וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשֵׂרְתִּי אֶת־אֲבָרָם: אִם־מַחוּטָא
וְעַד עֲרֻקַת מִסְנָא וְאִם אֶסֶב מִכָּל דִּי לָךְ וְלֹא
תִימַר אָנָּה אֶעֱתִּירִית יֵת אֲבָרָם: כּד בְּלַעְדִּי רַק
אֲשֶׁר אֲכָלוּ הַנְּעָרִים וְחִלְקָא הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ

דְסָדוּם וְעַמּוּרָה וְיֵת כָּל מִיכְלֵהוּן וְאַנְלוֹ: י וַיִּקְחוּ
אֶת־לוֹט וְאֶת־רַכְשׁוֹ בִּין־אֲחֵי אֲבָרָם וַיִּלְכוּ וְהוּא
יֹשֵׁב בְּסָדוּם: וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רַכְשׁוֹ בִּין־אֲחֵי
אֲבָרָם וַיִּלְכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בְּסָדוּם: וְשָׁבוּ יֵת לוֹט וְיֵת
קִנְיָנָה בֵּר אַחוּהִי דְאֲבָרָם וְאַנְלוֹ וְהוּא יֵתֵב
בְּסָדוּם: י וַיְבֹאֵל הַפְּלִיט וַיִּגֵּד לְאֲבָרָם הָעֵבְרִי
וְהוּא שֹׁכֵן בְּאֶלְנֵי מִמְרָא הָאֲמֹרִי אֲחִי אֲשַׁפֵּל
וְאֲחִי עֲנֹר וְהֵם בְּעַלֵי בְרִית־אֲבָרָם: וַיְבֹאֵל הַפְּלִיט
וַיִּגֵּד לְאֲבָרָם הָעֵבְרִי וְהוּא שֹׁכֵן בְּאֶלְנֵי מִמְרָא
הָאֲמֹרִי אֲחִי אֲשַׁפֵּל וְאֲחִי עֲנֹר וְהֵם בְּעַלֵי בְרִית־
אֲבָרָם: וְאַתָּא מְשִׁיבָא וְחֵי לְאֲבָרָם עֲבָרָה
וְהוּא שְׂרִי בְּמִישְׁרֵי מִמְרָא אֲמֹרָה אַחוּהִי
דְּאַשְׁכּוֹל וְאַחוּהִי דְעֵנֶר וְאַנְנוֹן אֲנָשִׁי קִנְיָנָה
דְּאֲבָרָם: י וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם כִּי נִשְׁבָּה אֲחִיו וַיִּרַק
אֶת־חֲנִיכּוֹ וַיִּלְדִּי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ
מֵאוֹת וַיִּרְדֵּף עַד־דֵּן: וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם כִּי נִשְׁבָּה
אֲחִיו וַיִּרַק אֶת־חֲנִיכּוֹ וַיִּלְדִּי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֵּף עַד־דֵּן: וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם אֲרִי
אֲשַׁתִּי אַחוּהִי וַיִּרְיֵז יֵת עֲלִמּוּהִי וַיִּלְדִּי בֵיתָהּ
חֵלֶת מָאָה וְתַמְגִּי עֶסֶר וַיִּרְדֵּף עַד דֵּן: טו וַיַּחֲלֵק
עֲלֵיהֶם | לֵילָה הוּא וְעַבְדּוֹ וַיִּפְּסוּ וַיִּרְדֹּפּוּ
עַד־חוּבָה אֲשֶׁר מִשְׁמָאֵל לְדַמְשָׁק: וַיַּחֲלֵק
עֲלֵיהֶם | לֵילָה הוּא וְעַבְדּוֹ וַיִּפְּסוּ וַיִּרְדֹּפּוּ עַד־
חוּבָה אֲשֶׁר מִשְׁמָאֵל לְדַמְשָׁק: וְאַתְּפֻלַּג עֲלֵיהוֹן
לֵילָא הוּא וְעַבְדּוֹהִי וּמַחוּנוֹן וַיִּרְדֹּפּוּ עַד חוּבָה
דִּי מַצְפּוֹנָא לְדַמְשָׁק: טז וַיֵּשֶׁב אֵת כָּל־הַרְכָּשׁ
וְגַם אֶת־לוֹט אֲחִיו וּרְכָשׁוֹ הִשְׁיֵב וְגַם אֶת־
הַנָּשִׁים וְאֶת־הָעַמִּים: וַיֵּשֶׁב אֵת כָּל־הַרְכָּשׁ וְגַם
אֶת־לוֹט אֲחִיו וּרְכָשׁוֹ הִשְׁיֵב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים
וְאֶת־הָעַמִּים: וְאַתֵּב יֵת כָּל קִנְיָנָא וְאַף יֵת לוֹט בֵּר
אַחוּהִי וְקִנְיָנָה אֲחִיב וְאַף יֵת נִשְׂאָ וְיֵת עַמָּא:
י וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סָדוּם לְקִרְאָתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מִהַכּוֹת
אֶת־בְּרִלְעָמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־
עַמֶּק שׁוֹה הוּא עִמָּם הַמֶּלֶךְ: וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סָדוּם

וַאֲמַר אֶסְתִּכִּי כַּעַן לִשְׁמִיָּא וּמִנִּי כּוֹכְבִּיָּא אִם תִּכּוֹל
לְמַמְנִי יִתְהוֹן וַאֲמַר לֵה כְּדִין יִהְיוֹן בְּנִידִי: וְהָאִמֶּן
בִּיהוּה וַיַּחְשְׁבָה לּוֹ צְדָקָה: וְהָאִמֶּן בִּיהוּה
וַיַּחְשְׁבָה לּוֹ צְדָקָה: וְהִימִין בְּמִימְרָא דִּי וַיַּחְשְׁבָה
לֵה לְזָכוּ:

שִׁישִׁי וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֵת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
לְרִשְׁתָּהּ: וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ
מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֵת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
לְרִשְׁתָּהּ: וַאֲמַר לֵה אָנָּה יִי דַּאֲפַקְתָּךְ מֵאוּרָא
דְּכַשְׂדָּא לְמַתָּן לְךָ יֵת אַרְעָא הָדָא לְמִירְתָּהּ:
ח וַיֹּאמֶר אֲדִנִּי יְהוָה בְּמָה אֲדַע כִּי אִירְשֶׁנָּה:
וַיֹּאמֶר אֲדִנִּי יְהוָה בְּמָה אֲדַע כִּי אִירְשֶׁנָּה: וַאֲמַר
יִי אֱלֹהִים בְּמָה אֲדַע אֲרִי אֲרִיתִינָה: ט וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ
קַחְה לִי עֵגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאִיל
מְשֻׁלֶּשׁ וְתֹר וְגֹזֵל: וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ קַחְה לִי עֵגְלָה
מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאִיל מְשֻׁלֶּשׁ וְתֹר וְגֹזֵל:
וַאֲמַר לֵה קִרְב קַדְמִי עֲגְלִין תִּלְתָּא וְעֵזִין תִּלְתָּא
וְדִכְרִין תִּלְת וּשְׁפִנִּנָּא וּכְר יֹנָא: י וַיִּקְחֻ לּוֹ אֶת־
כָּל־אֵלֶּה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בַּתָּוֹךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בְּתָרוֹ
לְקִרְאֵת רַעְהוּ וְאֶת־הַצֹּפֶר לֹא בָתָר: וַיִּקְחֻ לּוֹ
אֶת־כָּל־אֵלֶּה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בַּתָּוֹךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בְּתָרוֹ
לְקִרְאֵת רַעְהוּ וְאֶת־הַצֹּפֶר לֹא בָתָר: וְקִרְב
קַדְמוֹהִי יֵת כָּל אֵלִין וּפְלִיג יִתְהוֹן בְּשׁוּנָה וַיַּיִב
פְּלִגִּיא פְּלוּג לְקַבֵּל חֲבֵרָה וַיֵּת עוֹפָא לֹא פְּלִיג:
יא וַיִּרְד הָעִיט עַל־הַפְּגָרִים וַיִּשָּׁב אֹתָם אֲבָרָם:
וַיִּרְד הָעִיט עַל־הַפְּגָרִים וַיִּשָּׁב אֹתָם אֲבָרָם: וַיִּנָּח
עוֹפָא עַל פְּגִלָּא וְאַפְרַח יִתְהוֹן אֲבָרָם: יב וַיְהִי
הַשֶּׁמֶשׁ לְבֹא וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל־אֲבָרָם וְהִנֵּה
אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֻלָּה נִפְלֵת עָלָיו: וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ
לְבֹא וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל־אֲבָרָם וְהִנֵּה אֵימָה
חֲשֵׁכָה גְדֻלָּה נִפְלֵת עָלָיו: וְהוּה שְׁמָשׁ לְמִיעַל
וּשְׁנָתָא נִפְלֵת עַל אֲבָרָם וְהָא אֵימָה קִבֵּל סְגִי
נִפְלֵת עָלֹוהִי: יג וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם יִדַּע תִּדַּע

אֲתִי עֲנֵה אֲשַׁכַּל וּמִמְרָא הֵם יִקְחוּ חֵלְקָם:
כָּל־עֵדִי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ תַנְעֲרִים וְחֵלְק הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר הִלְכוּ אֲתִי עֲנֵה אֲשַׁכַּל וּמִמְרָא הֵם יִקְחוּ
חֵלְקָם: לְחוּד (בְּכָל הַס' בַּר) מִדְּאָכְלוּ עוֹלָמִיא
וְחֵלְק גְּבֻרִיא דִּי אֲזָלוּ עִמִּי עֲנֵה אֲשַׁכַּל וּמִמְרָא
אֲנִין וְקַבְלִין חֵלְקֵהוֹן: ס אַחֲרָהּ הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה הָיָה דְּבִרְיָהוּה אֶל־אֲבָרָם בְּמַחְזָה
לְאֹמַר אֶל־תִּירָא אֲבָרָם אֲנִכִּי מִגֵּן לְךָ שְׂכָרְךָ
הֲרֵבָה מְאֹד: אַחֲרָהּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה
דְּבִרְיָהוּה אֶל־אֲבָרָם בְּמַחְזָה לְאֹמַר אֶל־תִּירָא
אֲבָרָם אֲנִכִּי מִגֵּן לְךָ שְׂכָרְךָ הֲרֵבָה מְאֹד: בְּתֵר
פְּתַגְמִיא הָאֵלִין הָיָה פְּתַגְמָא דִּי עִם אֲבָרָם
בְּנִבְנָאָה לְמִימַר לֹא תִדְחַל אֲבָרָם מִימְרֵי תִקּוּף
לְךָ אֲגִרָךְ סְגִי לְהָדָא: כ וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֲדִנִּי יְהוָה
מִה־תִּתֶּנִּי לִי וְאֲנִכִּי הוֹלֵךְ עִרְיִי וּבִן־מִשְׁק בֵּיתִי
הוּא דְּמִשְׁק אֲלִיעֶזֶר: וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֲדִנִּי יְהוָה
מִה־תִּתֶּנִּי לִי וְאֲנִכִּי הוֹלֵךְ עִרְיִי וּבִן־מִשְׁק בֵּיתִי
הוּא דְּמִשְׁק אֲלִיעֶזֶר: וַאֲמַר אֲבָרָם יִי אֱלֹהִים מִה
תִּתֵּן לִי וְאָנָּה אֲזִיל כְּלָא וְלֹד וּכְר פְּרִנְסָא הִדִּין
דְּכִבִּיתִי הוּא דְּמִשְׁקָאָה אֲלִיעֶזֶר: ג וַיֹּאמֶר אֲבָרָם
תֵּן לִי לֹא נִתְתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֵן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֲתִי:
וַיֹּאמֶר אֲבָרָם תֵּן לִי לֹא נִתְתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֵן־בֵּיתִי
יוֹרֵשׁ אֲתִי: וַאֲמַר אֲבָרָם הָא לִי לֹא יִהְיֶה וְלֹד
וְהָא בֵר בֵּיתִי יִרִית יֵתִי: ד וְהִנֵּה דְּבִרְיָהוּה אֱלֹוֹ
לְאֹמַר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעִיד
הוּא יִירָשְׁךָ: וְהִנֵּה דְּבִרְיָהוּה אֱלֹוֹ לְאֹמַר לֹא
יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעִיד הוּא יִירָשְׁךָ:
וְהָא פְּתַגְמָא דִּי עִמָּה לְמִימַר לֹא יִתְנַן דִּין
אֱלֹהִין בַּר דְּתוֹלִיד הוּא יִתְנַן: ה וַיֹּצֵא אֹתוֹ
הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבְּטִנָּא הַשְּׁמִימָה וּסְפֹר
הַכּוֹכְבִּים אִם־תּוּכַל לְסַפֵּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה
יְהִי זִרְעֶךָ: וַיֹּצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבְּטִנָּא
הַשְּׁמִימָה וּסְפֹר הַכּוֹכְבִּים אִם־תּוּכַל לְסַפֵּר אֹתָם
וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יְהִי זִרְעֶךָ: וְאַפִּיק יִתְּה לְבָרָא

וַיֵּת קְדָמוֹנָאִי: כ וְאֶת־הַחֲתִי וְאֶת־הַפְּרוֹי וְאֶת־
הַרְפָּאִים: וְאֶת־הַחֲתִי וְאֶת־הַפְּרוֹי וְאֶת־הַרְפָּאִים:
וַיֵּת חֲמָאִי וַיֵּת פְּרוֹזָאִי וַיֵּת גְּבָרָאִי: כא וְאֶת־
הָאֲמֹרִי וְאֶת־הַפְּנִעִי וְאֶת־הַגְּרִנְשִׁי וְאֶת־
הַיִּבּוֹסִי: וְאֶת־הָאֲמֹרִי וְאֶת־הַפְּנִעִי וְאֶת־הַגְּרִנְשִׁי
וְאֶת־הַיִּבּוֹסִי: וַיֵּת אֲמֹרָאִי וַיֵּת פְּנִעָאִי וַיֵּת
גְּרִנְשָׁאִי וַיֵּת יִבּוֹסָאִי: ס א וְשָׂרִי אִשְׁתְּ אֲבָרָם לֹא
יָלְדָה לוֹ וְלֹא שִׁפְחָה מִצָּרִית וְשִׁמְהָ הֵגֶר: וְשָׂרִי
אִשְׁתְּ אֲבָרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלֹא שִׁפְחָה מִצָּרִית
וְשִׁמְהָ הֵגֶר: וְשָׂרִי אִשְׁתְּ אֲבָרָם לֹא יָלְדָה לָהּ וְלֹא
אִמְתָּא מִצָּרִיתָא וְשִׁמְהָ הֵגֶר: ב וְהָאֲמֹר שָׂרִי
אֶל־אֲבָרָם הִנֵּה־נָא עֲצָרִנִי יְהוָה מִלֵּדַת בִּאֲנָא
אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלִי אֲבָנָה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם
לְקוֹל שָׂרִי: וְהָאֲמֹר שָׂרִי אֶל־אֲבָרָם הִנֵּה־נָא
עֲצָרִנִי יְהוָה מִלֵּדַת בִּאֲנָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלִי אֲבָנָה
מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם לְקוֹל שָׂרִי: וְאִמְרַת שָׂרִי
לְאֲבָרָם הָא עָפֶן מִנְעִנִי יְיָ מִלְמִילַד עוֹל פָּעֵן לֹת
אִמְתִּי מָה אִם אֲתִבְּנִי מִנָּה וְקִבִּיל אֲבָרָם לְמִימֵר
שָׂרִי: ג וְתִקַּח שָׂרִי אִשְׁתְּ־אֲבָרָם אֶת־הֵגֶר
הַמִּצָּרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְתָּ
אֲבָרָם בְּאַרְצָן פְּנִעֹן וַתֵּתֵן אֹתָהּ לְאֲבָרָם אִישָׁה
לוֹ לְאִשָּׁה: וְתִקַּח שָׂרִי אִשְׁתְּ־אֲבָרָם אֶת־הֵגֶר
הַמִּצָּרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְתָּ אֲבָרָם
בְּאַרְצָן פְּנִעֹן וַתֵּתֵן אֹתָהּ לְאֲבָרָם אִישָׁה לוֹ לְאִשָּׁה:
וַדְּבַרְתָּ שָׂרִי אִשְׁתְּ אֲבָרָם יְת הֵגֶר מִצָּרִיתָא אִמְתָּהּ
מִסּוּף עֶשֶׂר שָׁנִין לְמַתָּב אֲבָרָם בְּאַרְעָא דְכְּנָעַן
וַיִּהְיֶה יֵתָה לְאֲבָרָם בַּעֲלָהּ לָהּ לְאִנְתּוֹ: ד וַיָּבֹא
אֶל־הֵגֶר וַתֵּהָר וַתֵּהָרָא כִּי הָרְתָהּ וַתִּקַּל גְּבִרְתָּהּ
בְּעֵינֶיהָ: וַיָּבֹא אֶל־הֵגֶר וַתֵּהָר וַתֵּהָרָא כִּי הָרְתָהּ
וַתִּקַּל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ: וְעַל לֹת הֵגֶר וְעַדִּיאַת
וַחֲזַת אַרְי עַדִּיאַת וַיִּלְתָּ רַבְּנָתָהּ בְּעֵינֶיהָ:
ה וְהָאֲמֹר שָׂרִי אֶל־אֲבָרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אֲנִכִּי
נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחִיקְךָ וַתֵּהָרָא כִּי הָרְתָהּ וְאִקַּל
בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ: וְהָאֲמֹר שָׂרִי

כִּי־גֶר א יְהִיָּה זִרְעֶךָ בְּאַרְצָן לֹא לָהֶם וְעַבְדוֹם
וְעָנִי אֲתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וַיֹּאמֶר לְאֲבָרָם
יָדַע תֵּדַע כִּי־גֶר א יְהִיָּה זִרְעֶךָ בְּאַרְצָן לֹא לָהֶם
וְעַבְדוֹם וְעָנִי אֲתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְאִמֵּר
לְאֲבָרָם מִדַּע תִּדַּע אַרְי דְּרִין יְהוֹן בְּנִיךָ בְּאַרְעָא
דְּלֹא דִילָהוֹן וַיִּפְלְחוֹן בְּהוֹן וַיַּעֲנוּן יְתָהוֹן אַרְבַּע
מָאָה שָׁנִין: ו ג וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן
אֲנִכִּי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גְּדוֹל: וְגַם אֶת־הַגּוֹי
אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִכִּי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גְּדוֹל:
וְאַף יֵת עֲמָא דִּיפְלְחוֹן בְּהוֹן דִּיין אֲנָא וּבְתֵר כֵּן
יִפְקוֹן בְּקִנְיָנָא סְגִי: ט וְאִתָּהּ תְּבֹא אֶל־אֲבָתֶיךָ
בְּשָׁלוֹם תִּקְבֵּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה: וְאִתָּהּ תְּבֹא
אֶל־אֲבָתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֵּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה: וְאַתָּה
תִּיעוֹל לֹת אֲבָתְךָ בְּשָׁלָם תִּתְקַבֵּר בְּסִיבּוֹ טָבָא:
טו וְדוֹר רְבִיעִי יֵשׁוּבוּ תְּנָה כִּי לֹא־שָׁלָם עוֹן
הָאֲמֹרִי עַד־הֵנָּה: וְדוֹר רְבִיעִי יֵשׁוּבוּ תְּנָה כִּי
לֹא־שָׁלָם עוֹן הָאֲמֹרִי עַד־הֵנָּה: וְדָא רְבִיעָאָה
יְתוּבֹן הָא אַרְי לֹא שָׁלָם חוּבָא דְאֲמֹרָאָה עַד
כָּעַן: י וַיְהִי הַשְּׁמֶשׁ בָּאָה וְעָלְמָה הָיָה וְהָנָה
תְּנוּר עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגּוֹזִים
הָאֵלֶּה: וַיְהִי הַשְּׁמֶשׁ בָּאָה וְעָלְמָה הָיָה וְהָנָה תְּנוּר
עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגּוֹזִים הָאֵלֶּה:
וְהָנָה שְׁמָשׁ עֲלָת וְקִבְלָא תְּנָה וְהָא תְּנוּר דְּתַנָּן
וּכְעוֹר דְּאִשְׁתָּא דִּי עָדָא בֵּין פְּלִגְיָא הָאֵלִין:
יב בְּיוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אֲבָרָם בְּרִית
לְאִמֵּר לְזִרְעֶךָ נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהָר
מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פָּרָת: בְּיוֹם הַהוּא
כָּרַת יְהוָה אֶת־אֲבָרָם בְּרִית לְאִמֵּר לְזִרְעֶךָ נָתַתִּי
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהָר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל
נְהַר־פָּרָת: בְּיוֹמָא הַהוּא גְּזַר יְיָ עִם אֲבָרָם קָיָם
לְמִימֵר לְכִנְיָךְ יְהִיבִית יֵת אַרְעָא הָדָא מִן נְהָרָא
דְּמִצְרַיִם וְעַד נְהָרָא רַבָּא נְהָרָא פָּרַת: יט אֶת־
הַקִּינִי וְאֶת־הַקְּנִי וְאֶת־הַקְּדִמֹנִי: אֶת־הַקִּינִי
וְאֶת־הַקְּנִי וְאֶת־הַקְּדִמֹנִי: יֵת שְׁלֵמָאִי וְיֵת קִנְזָאִי

ואמר לה מלאכא דיי הא את מעדיא ותלדין בר
 ותקרינ שמה ישמעאל ארי קביל יי צלותיך:
 י והוא יהיה פרא אדם ידו ככל יד כל בו
 ועלפני כל אחיו ישכן: והוא יהיה פרא אדם
 ידו ככל יד כל בו ועלפני כל אחיו ישכן: והוא
 יהא מרוד באנשא הוא יהא צריך לכלא וידא
 דכני אנשא יהון צריכין לה ועל אפי כל אחוהי
 ישרי: י ותקרא שם יהודה הדבר אליה אתה
 אל ראי כי אמרה הגם הלם ראיתי אחרי ראי:
 ותקרא שם יהודה הדבר אליה אתה אל ראי כי
 אמרה הגם הלם ראיתי אחרי ראי: וצליאת
 בשמא דיי דמתמלל עמה אמרת את הוא אלקא
 דחזי כלא ארי אמרת הכרם הקא (ג"י האף
 אנא) שרתי חזיא בטר דאתגלי לי: י ועלפן
 קרא לבאר באר לחי ראי הגה בין קדש ובין
 בדר: עלפן קרא לבאר באר לחי ראי הגה
 בין קדש ובין בדר: על פן קרא לבאר באר
 דמלאך קימא אתחזי עלה הא (היא) בין רקם
 ובין חגרא: י ותלד הגר לאברהם בן ויקרא
 אברהם שם בנו אשר ילדה הגר ישמעאל:
 ותלד הגר לאברהם בן ויקרא אברהם שם בנו
 אשר ילדה הגר ישמעאל: וילידת הגר לאברהם
 בר וקרא אברהם שום ברה דילידת הגר ישמעאל:
 י ואברהם בן שמונים שנה ושש שנים בלדת
 הגר את ישמעאל לאברהם: י ואברהם בן שמונים
 שנה ושש שנים בלדת הגר את ישמעאל
 לאברהם: ואברהם בר תמנן ושש שנים פד ילידת
 הגר ית ישמעאל לאברהם: ס א ויהי אברהם
 בן תשעים שנה ותשע שנים וירא יהוה
 אל אברהם ויאמר אליו אניאל שדי התהלך
 לפני והיה תמים: ויהי אברהם בן תשעים
 ותשע שנים וירא יהוה אל אברהם ויאמר אליו
 אניאל שדי התהלך לפני והיה תמים: והנה
 אברהם בר תשעין ותשע שנים ואתגלי יי לאברהם

אל אברהם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי בחיקך
 ותרא כי הרתה ואקל בעיניך ישפט יהוה ביני
 ובינך: ואמרת שרי לאברהם דין לי עלך אנא
 יהבית אמתי לך וחות ארי עדיאת וקלית
 בעיניה דין יי ביני ובינך: ויאמר אברהם
 אל שרי הגה שפחתך בידך עשיל לה הטוב
 בעינך ותענה שרי ותברח מפניה: ויאמר
 אברהם אל שרי הגה שפחתך בידך עשיל לה הטוב
 בעינך ותענה שרי ותברח מפניה: ואמר אברהם
 לשרי הא אמתיך בידיך עבדי לה כדחקין
 בעיניך ועניתה שרי וערקת מקדמה:
 י ומצאה מלאך יהוה על עין המים במדבר
 על העין בדרד שור: ומצאה מלאך יהוה
 על עין המים במדבר על העין בדרד שור:
 ואשכחה מלאכא דיי על עינא דמא במדברא
 על עינא בארחת דחגרא: ח ויאמר הגר שפחת
 שרי אימיה באת ואנה תלכי ותאמר מפני
 שרי גברתי אנכי ברחתי: ויאמר הגר שפחת
 שרי אימיה באת ואנה תלכי ותאמר מפני שרי
 גברתי אנכי ברחתי: ואמר הגר אמתא דשרי מנן
 את אתיא ולאן את אולא ואמרת מן קדם שרי
 רבנתי אנא ערקא (ג"י ערקת): ט ויאמר לה
 מלאך יהוה שובי אל גברתך והתעני תחת
 ידיה: ויאמר לה מלאך יהוה שובי אל גברתך
 והתעני תחת ידיה: ואמר לה מלאכא דיי תובי
 לות רבונתך ואשתעבדי תחות ידה: י ויאמר
 לה מלאך יהוה הרבה ארבה את זרעך ולא
 יספר מרב: ויאמר לה מלאך יהוה הרבה ארבה
 את זרעך ולא יספר מרב: ואמר לה מלאכא דיי
 אסגאה אסגי ית בנכי ולא תמננן מסגי:
 יא ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה וילדת בן
 וקראת שמו ישמעאל כי שמע יהוה אל עניך:
 ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה וילדת בן
 וקראת שמו ישמעאל כי שמע יהוה אל עניך:

וַיֹּאמֶר לֹה אָנָּה אֵל שְׂדֵי פֶלַח קְדָמִי וְהוֹי שְׁלִים:
ב וַתֵּתֶנָּה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ
בְּמֵאֹד מְאֹד: וַתֵּתֶנָּה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וְאַרְבָּה
אוֹתָךְ בְּמֵאֹד מְאֹד: וְאַתָּה קָדְמִי בֵּין מִימְרֵי וּבֵינֶיךָ
וְאַסְגִּי יָתֶךָ לַחֲדָא לַחֲדָא: ג וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו
וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו
וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל אִפְוֵהִי
וּמְלִיל עֲמָה יִי לְמִימֶר: ד אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ
וְהָיִיתָ לְאֵב הַמִּזֶּן גִּזִּים: אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ
וְהָיִיתָ לְאֵב הַמִּזֶּן גִּזִּים: אָנָּה הָא (בנ"י איננו גִּזִּיר)
קָדְמִי עֲמֻךְ וְתַחֲי לְאֵב סְגִי עֲמָמִין: ה וְלֹא־יִקְרָא
עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי
אַבְרָהָם גִּזִּים נִתְתִּיךָ: וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ
אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אַבְרָהָם גִּזִּים
נִתְתִּיךָ: וְלֹא יִתְקַרֵּי עוֹד יֵת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְיֵהִי
שְׁמֶךָ אַבְרָהָם אָרִי אֵב סְגִי עֲמָמִין יִהְיֶה־פֶּךָ:
ו וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמֵאֹד מְאֹד וְנִתְתִּיךָ לְגִזִּים
וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמֵאֹד מְאֹד
וְנִתְתִּיךָ לְגִזִּים וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: ז וְאַפִּישׁ יָתֶךָ
לַחֲדָא לַחֲדָא וְאַתְּנַנְךָ לְכַנְשִׁין וּמְלָכִין דְּשְׁלִיטִין
בְּעַמְמֵיָא מִמֶּךָ יִפְקֹז:

שבעי ז והקמתי את־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ
אֲחֵרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עֹלָם לְהִיּוֹת לְךָ
לְאֱלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אֲחֵרֶיךָ: וְהִקְמֹתִי
בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אֲחֵרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עֹלָם
לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אֲחֵרֶיךָ: וְאָקִים יְתִ
קָמִי בֵּין מִימְרִי וּבֵינְךָ וּבֵין בְּנֶיךָ בְּתֶרֶךְ לְדִרְהִיזֹן
לָקִים עֲלֵם לְמַהְרִי לְךָ לְאֱלֹהָא וּלְבָנֶיךָ בְּתֶרֶךְ:
ח וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֲחֵרֶיךָ אֶת ׀ אֶרֶץ מִגְרִיךָ
אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאֶחָזֶת עֹלָם וְהִיִּיתִי לָהֶם
לְאֱלֹהִים: וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֲחֵרֶיךָ אֶת ׀ אֶרֶץ
מִגְרִיךָ אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאֶחָזֶת עֹלָם וְהִיִּיתִי
לָהֶם לְאֱלֹהִים: וְאַתָּן לְךָ וּלְבָנֶיךָ בְּתֶרֶךְ יְת אֶרְעָא
תּוֹתּוֹתּוֹךָ יְת כָּל אֶרְעָא דְכְנָעַן לְאֶחְסַנְתָּ עֲלֵם

קבלית צלותך הא ברכית יתה ואפש יתה ואסגי
יתה לחדא לחדא תרין עשר רבכביא יליד
ואתננה לעם סגי: כא ואת־בריתי אקים את־
יצחק אשר תלד לך שרה למועד הנה בשנה
האחרת: ואת־בריתי אקים את־יצחק אשר תלד
לך שרה למועד הנה בשנה האחרת: וית קימי
אקים עם יצחק די תליד לך שרה לזמנא הדין
בשתא אחרנא: כב ויכל לדבר אתו ויעל
אלהים מעל אברהם: ויכל לדבר אתו ויעל
אלהים מעל אברהם: ושיצי למללא עמה
ואסתלק יקרא די מעלוהי דאברהם: כג ויקח
אברהם את־ישמעאל בנו ואת כל־ילידי ביתו
ואת כל־מקנת כספו כל־זכר באנשי בית
אברהם וימל את־בשר ערלתם בעצם היום
הזה כאשר דבר אתו אלהים: ויקח אברהם
את־ישמעאל בנו ואת כל־ילידי ביתו ואת כל־
מקנת כספו כל־זכר באנשי בית אברהם וימל
את־בשר ערלתם בעצם היום הזה כאשר דבר
אתו אלהים: ודבר אברהם ית ישמעאל ברה וית
כל ילידי ביתה וית כל זביני כספה כל דכורא
באנשי בית אברהם וגזר ית בשרא דערלתהון
בכרן יומא הדין כמא די מליל עמה יי:

מפסיר כד ואברהם בן־תשעים ותשע שנה
בהמלו בשר ערלתו: ואברהם בן־תשעים ותשע
שנה בהמלו בשר ערלתו: ואברהם בר תשעין
ותשע שנין כד גזר בשרא דערלתה:
כ וישמעאל בנו בן־שלוש עשרה שנה בהמלו
את בשר ערלתו: וישמעאל בנו בן־שלוש עשרה
שנה בהמלו את בשר ערלתו: וישמעאל ברה בר
תלת עשרי שנין כד גזר ית בשרא דערלתה:
כ ובעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל
בנו: בעצם היום הזה נמול אברהם וישמעאל
בנו: בכרן יומא הדין אתגזר (נ"י גזר) אברהם
וישמעאל ברה: כ וכל־אנשי ביתו יליד בית

אל־אברהם שרי אשתך לא־תקרא את־שמה
שרי כי שרה שמה: ויאמר אלהים אל־אברהם
שרי אשתך לא־תקרא את־שמה שרי כי שרה
שמה: ואמר יי לאברהם שרי אתתך לא תקרי ית
שמה שרי ארי שרה שמה: כ וברכתי אתה וגם
נתתי ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים
מלכי עמים ממנה יהיו: וברכתי אתה וגם נתתי
ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים מלכי עמים
ממנה יהיו: ואברך יתה ואף אתן מנה לך בר
ואברכנה ותהי לכןשין מלכין דשליטין בעממאי
מנה יהון: כ ויפל אברהם על־פניו ויצחק
ויאמר בלבן הלבן מאה־שנה וילד ואם־שרה
הבת־תשעים שנה תלד: ויפל אברהם על־פניו
ויצחק ויאמר בלבן הלבן מאה־שנה וילד ואם־
שרה הבת־תשעים שנה תלד: ויפל אברהם על
אפוהי וחדי ואמר בלבה הלבד מאה שנין יהי
ולד ואם שרה הבת תשעין שנין תליד: כ ויאמר
אברהם אל־האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך:
ויאמר אברהם אל־האלהים לו ישמעאל יחיה
לפניך: ואמר אברהם קדם יי לני ישמעאל יתקדם
קדמך: כ ויאמר אלהים אבל שרה אשתך
ילדת לך בן וקראת את־שמו יצחק והקמתי
את־בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו:
ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן
וקראת את־שמו יצחק והקמתי את־בריתי אתו
לברית עולם לזרעו אחריו: ואמר יי בקושטא
שרה אתתך תליד לך בר ותקרי ית שמה יצחק
ואקים ית קימי עמה לקים עלם לבנוהי בתרוהי:
כ ולישמעאל שמעתיה הנה א ברכתי אתו
והפריתי אתו והרבייתי אתו במאד מאד
שנים־עשר נשיאם וילידי ונתתיו לגוי גדול:
ולישמעאל שמעתיה הנה א ברכתי אתו והפריתי
אתו והרבייתי אתו במאד מאד שנים־עשר
נשיאם וילידי ונתתיו לגוי גדול: ועל ישמעאל

וּמִקְנַת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֹכַח נִמְלֹו אֹתוֹ: וְכָל־אֲנָשִׁי

בֵּיתוֹ יֵלִיד בְּיֹת וּמִקְנַת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֹכַח נִמְלֹו

אֹתוֹ: וְכָל אֲנָשִׁי בֵּיתָה יֵלִידִי בֵּיתָא וְזַבְיָנִי כִסְפָא

פ פ פ קכ"ו פסוקים, נמל"ו סימן. מכנרב"י סימן.

הפטרה לפרשת לך־לך בישיעה פרק מ"א

כ ז לָמָּה תֹאמַר יַעֲקֹב וַתִּדְבֹר יִשְׂרָאֵל נִסְתָּרָה דְרָכִי מִיְהוָה וּמֵאֱלֹהֵי מוֹשְׁפָטִי יַעֲבֹר: כה הֲלוֹא יִדְעָתָּ אִם־לֹא שָׁמַעְתָּ אֱלֹהֵי עוֹלָם | יְהוָה בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא יֵעָף וְלֹא יִיגַע אֵין חֶקֶר לַתְּבוּנָתוֹ: כו נָתַן לִיעָף כָּח וּלְאֵין אוֹנִים עֲצָמָה יִרְבֶּה: ז וַיַּעֲפוּ נְעָרִים וַיַּגִּעוּ וּבַחוּרִים כָּשׁוּל יִפְשְׁלוּ: ^א וְקוֹי יְהוָה יַחְלִיפוּ כָח יַעֲלוּ אֶבֶר כְּנָשִׁים יִרְצֻו וְלֹא יִיגָעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִיעֲפוּ: מא * הַחֲרִישׁוּ אֵלֵי אֲנִים וְלֹאֲמִים יַחְלִיפוּ כָח יִגְשׁוּ אוֹ יִדְבְּרוּ יַחֲדוּ לְמוֹשֶׁפֶט נִקְרְבָה: כ ז מִי הָעִיר מְמוֹזָח צָדֵק יִקְרָאָהוּ לְרַגְלוֹ יִתֵּן לִפְנֵי גוֹיִם וּמַלְכִים יִרְדֵּי יִתֵּן כַּעֲפָר חֲרִבּוֹ כֶּקֶשׁ נִדָּף קִשְׁתּוֹ: ג יִרְדָּפֻם יַעֲבֹר שְׁלוֹם אֶרֶץ כְּרִגְלָיו לֹא יָבוֹא: ד מִי־פַעַל וַעֲשֵׂה קְרָא הַדְרֹת מֶרְאֵשׁ אֲנִי יְהוָה רֹאשׁוֹן וְאֶת־אַחֲרָנִים אֲנִי־הוּא: ה רֹאֲו אֲנִים וַיִּירָאוּ קְצוֹת הָאָרֶץ יַחֲרִדוּ קָרְבוּ וַיִּאֲתָיוּ: ו אִישׁ אֶת־רַעְהוּ יַעֲזֹרוּ וְלֹאֲחָיו יֹאמְרוּ חֹזֶק: ז וַיִּחַזַּק חֲרַשׁ אֶת־צִרְף מַחְלִיק פְּטִישׁ אֶת־הוֹלֵם פָּעַם אֲמַר לְדָבֵק טוֹב הוּא וַיִּחַזְקֵהוּ בְּמִסְמָרִים לֹא יָמוּט: ח וְאֵתָה יִשְׂרָאֵל עַבְדִּי יַעֲקֹב אֲשֶׁר בַּחֲרִיתִּי זָרַע אֲבָרְהָם אֲהַבִּי: ט אֲשֶׁר הִחַזְקִיתִּי מִקְצוֹת הָאָרֶץ וּמֵאֲצִילָיָה קִרְאֲתִיךָ וְאָמַר לְךָ עַבְדִּי־אֵתָה בַּחֲרִיתִּיךָ וְלֹא מֵאֲסִיתִיךָ: י אֶל־תִּירָא כִּי־עַמּוּךָ אֲנִי אֶל־תִּשְׁתַּעַ בִּי־אֲנִי אֱלֹהֶיךָ אֲמַצְתִּיךָ אֶפ־עֲזֹרְתִיךָ אֶפ־תִּמְכָּתִיךָ בִּימִין צִדְקִי: יא הֵן יִבְשׁוּ וַיִּכְלְמוּ כָל הַנְּחָרִים בְּךָ יִהְיוּ כָאֵין וַיֹּאבְדוּ אֲנָשִׁי רִיבְךָ: יב תִּבְקָשׁ לֹא תִמְצָאֻם אֲנָשִׁי מֵצִיתִי יִהְיוּ כָאֵין וּכְאֵפֶם אֲנָשִׁי מִלַּחֲמָתְךָ: יג כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִחֲזִיק וּמִיגֹד הָאֲמַר לְךָ אֶל־תִּירָא אֲנִי עֲזֹרְתִיךָ: ד אֶל־תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב מִתִּי יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזֹרְתִיךָ נֹאֵם־יְהוָה וְגֵאֲלֵךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: ט הִנֵּה שְׁמִיתִיךָ לְמוֹרֵג חֲרוֹץ חֲדָשׁ כַּעַל פִּיפִיּוֹת תְּדוֹשׁ הָרִים וְתִדָּק וּגְבָעוֹת כְּמוֹן תְּשִׁים: טז תִּזְרַם וְרוּחַ תִּשְׁאָם וּסְעָרָה תִּפְיֵץ אֹתָם וְאֵתָה תִּגְלֵל בִּיהוָה בְּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל:

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיה' ע"ה דייטש